II. évfolyam. Arad, 1887. Októberhó 29. Szombat 294-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.
Hirdetések dijszabás szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.
Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . 1 frt.
Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

A Tisza Kálmán exposéja.

V.

Budapest, október 27.

Tisza Kálmán Bécsbe utazott. Nemcsak azért, hogy mint miniszterelnök a delegatió üléseiben részt vegyen, hanem azért is, hogy mint a magyar pénzügyek vezetője az uj szeszadó módjára nézve Dunajewskyvel megegyezzék. Mert az uj szeszadó lesz hivatva, nemcsak, hogy a tisztán jelentkező deficzitet kiüzni segitse államháztartásunkból, hanem, ha egész jöved lmezőségében kifejlődött, felesleget is adjon, melynek segélyével a mindenféle lappangó deficzitecskék alaposan kiirtatnának, melyek ugy az előirányzat, mint a zárszámadások százféle fejezeteinek, részeinek és tételeinek fő- közép- és alrovataiban nehezen hozzáférhető rejtekhelyeiket berendezték. Ily rejtekhelyek tagadhatlanul léteznek a magyar költségvetésben, de ez nem a minisztériumok hibája, hanem a hiba egyedül állami számvitelünk és könyvelésünk bonyolult szerkezetében van. Midőn ezen hiányt megengedjük, annál kevésbbé akarunk ezen kényes és némileg bajos thémánál maradni, minthogy ez idő szerint majd minden állam ehhez hasonló, a tévedéseket épenséggel kihivó módon viszi számadásait és könyveit; csak megállapitani akarta, hogy mérvadó helyen e tény elől épen nem zárkóznak el, hanem inkább erősen el vannak határozva, a mint a nehéz gondok legyőzve és elháritva lesznek, az egész költségvetési és zárszámadási ügyet alaposan reformálni és azt lehetőleg egyszerüvé, logicussá és áttekinthetővé átalakitani annyira, hogy ezentul a legcsekélyebb bevételi tételhez sem férhet a legenyhébb kétely sem arra nézve, hogy az csakugyan, valóban bevételt, jövedelmet involvál.

De hogy a szeszadóra visszatérjünk, a kormány attól az állami bevételeknek évenkint 10, esetleg 15 millióval leendő emelkedését reményli. Tisztán a vérmérséklettől függ, kogy mily magasra vagyunk hajlandók a több jövedelmet tenni és tisztán a szerencse dolga, hogy a tényleges eredmények a többé-kevésbbé vérmes, vagy pedig pessimista feltevéseknek mennyire felelnek meg. Oly sok függ a világpiacz változó constellatióitól, a fogyasztók momentán dispositióitól és attól, hogy mily terjedelmet vesz a szesz termelése, fogyasztása és kivitele, hogy a pénzügyminisztert méltányosan csak az irányban lehet telelőssé tenni, hogy valjon számitásainál kellőleg méltányolta-e a statisticai tapasztalásokat és a külföldi kereskedelmi viszonyokat. Ez irányban azt hiszszük bátran bizhatunk Tisza Kálmánban és ha majd a szeszadótörvényjavaslat a parlament elé lesz terjesztve, annak indokolásában kétségkivül a legapróbb részletekig kimeritően meg leend okolva, hogy miért annyi, és miért nem több vagy kevesebb jövedelem többlet váratik ezen adóból.

Ennyit általánosságban.

Az állami jövedelmeknek ezen forrásból leendő szaporitására vonatkozólag van egy k ü l ö n e s z m é n k, melyről nem tudjuk, hogy a jelen pillanatban megegyez-e az irányadó személyiségek nézeteivel, melyet azonban feltétlenül czélirányosnak tartunk, s melyért annak idején és alkalomadtán teljes erővel küzdeni fogunk. Ez a legalább emlékeztetés végett ellenállhatlanul előretörő eszme az: h o g y a z a l c o h o l m e g a d ó z t a t á s á n a k a pénzügyminiszter által reménylett sikere a szeszadó puszta felemelése által nem, hanem csakis az italmérési adónak általános, alapos, a regálék megváltásával összeköttetésben, illetve azzal kapcsolatban eszközlendő ujjáalakitása által lenne állandóan biztositandó.

A magyar delegatióból. Bécsből jelentik 27-iki kelettel: A magyar delegatió d. u. 5 órakor tartotta első ülését. Korelnök Z i c h y Ferencz; korjegyző Rudnyánszky József b. Jelen vannak a közös kormány részéről: Kálnoky külügyminiszter, Bylandt-Rheidt közös hadügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter, Sterneck altengernagy, Szögyény külügyminiszteri első osztályfőnök, Barkassy Béla vezérkari őrnagy, Szentgyörgyi Gyula és Komarek udvari-tanácsosok, Dell Adami sorhajóhadnagy; a magyar kormány részéről Tisza miniszterelnök és Orczy miniszter. A szokásos megnyitás után a megalakulások mentek végbe.

Tisza Kálmán miniszterelnök Bécsben csütörtökön délelőtt hosszabb ideig conferált K á l n o k y gr. külügyminiszterrel s a legközelebbi napok folyamában tanácskozni fog D u n a j e w s k i pénzügyminiszterrel a s z e s z a d ó r e f o r m j á r a vonatkozó törvényjavaslat végleges szövegezése iránt.

A hirdetési bélyegilleték.

(A hirlapiró képviselők figyelmébe.)

Arad, október 28.

Boldog emlékezetü Tóth Kálmán érdeme volt, hogy egy izben jó hangulatban találván a képviselőházat, egy minden pártból kikerült többséggel keresztülvitte a Bach-rendszerből átszármazott hirlapbélyeg eltörlését. Nagy kár, hogy mindjárt akkor nem foglalta bele a hirdetési bélyegilletéket is, mely közvetlenül ugyan a kiadókra nehezedik, de közvetve mégis csak a sajtót sujtja, mert ha a kiadók ettől a nagy nyügtől szabadulhatnának, többet fordithatnának lapjaik anyagi és szellemi kiállitására.

Valami nagy összeggel nem szerepel a hirdetési bélyegilletékből származó bevétel az állami költségvetésben. Atlag véve évi 120,000 frtra tehető Horvátországgal együtt. De a mily secaturával jár a lapok kiadóhivatalaira nézve, épp annyi fáradságot és munkát igényel kezelése és evidedentiában tartása a pénzügyi hivatalokban.

A kiadóhivatal minden hó elteltével tartozik benyujtani a kimutatást a megjelent hirdetésekről a lappéldányokkal együtt, s a pénzügyi hatóság azután egyenkint átvizsgálja a hirdetéseket, vajjon illeték alá esnek-e? Az illető pénzügyi hivatalnok felfogásával szemben recursusnak alig van helye, s illetőleg ujabb felterjesztés és kérdezősködés nélkül nem is lehet megtudni, hogy miért kiván a pénzügyi hatóság a kiadóhivatal által kimutatott összegnél többet. Az irkák-firkák kellemetlenségei helyett a kiadókivatal inkább fizet.

Azután a pénzügyi hatóság abból a nézetből indul ki, hogy a kiadóhivatal az állam számára hajtja be a hirdetési bélyegilletéket, s igy tartozik azt, mint idegen pénzt, minden okoskodás nélkül befizetni. De nem veszik tekintetbe azt, hogy a kiadóhivatal gyakran kénytelen a hirdetési dijt a bélyegilletékekkel együtt hitelezni; van olyan hirdető, a ki a negyedév végén, s van olyan is, a ki csak az év végén fizet. Ilyen körülmények közt gyakran előfordul az is, hogy a hirdetési dij behajthatlanná válik a hirdető fél roszhiszemüsége, vagy időközben bekövettkezett fizetésképtelensége folytán. Az állam azonban beszedte a bélyegilletéket, s nem is tériti vissza a károsodott kiadóhivatalnak.

A lapok hirdetési jövedelme ugyis rendkivül megcsappant; nem mintha a hirdetések száma fogyott volna, hanem mert mindenki olcsón akar hirdetni. A lapok versenye csak kis részben oka ennek; a hirdetési piaczot a gomba módra megszaporodott hirdetési irodák és ügynökségek tették tönkre, s ők harácsolják el a jövedelem java részét. Még nagyobb társulatok is előnyösebbnek tartják hirdetési ügynökségekre bizni hirdetéseik közvetitését, s a kiadóhivatalok kénytelenek acceptálni az alacsony árakat, melyeket az ügynökségek megszabnak. Azt mondják, hogy sokan talán nem is hirdetnének, ha a házaló agensek rá nem beszélnék őket: igen, de az agens által hozott hirdetésen alig van haszon. Es mindezekhez jön még az állam a maga 30 kros követelésével minden egyes hirdetés után.

A bélyegdij felszámitása nagyon megneheziti az alkut a hirdető féllel. Ugyis akad elég olyan hirdető, a ki ezt a hirdetési bélyegdijt csak kiadói fogásnak, vagy mesének tartja. Vegyük például, hogy a kiadóhivatal a bélyegdijra való tekintettel a hirdetést 1 frt 30 krral számitja fel, a hirdető fél ezt a 30 krt rendszerint lealkuszsza, s a kiadó kénytelen a hirdetést 1 frttal felvenni, — marad tehát az 1 frtból csak 70 kr. A hirdetési oldal pedig ma már nagyobb részint ilyen 1 frtos hirdetésekből telik meg; igazán nincs rajtuk semmi haszon, s csak arra valók, hogy az az oldal üresen ne maradjon. A ki többszörre adja fel a hirdetést, az még a forintnál is olcsóbb árakat kiván.

Sehogy sem méltányos dolog az, hogy a hirlapok kiadói saját érzékeny károsodásukkal kénytelenek legyenek az állam számára pénzt behajtani. Azok a pénzügyi közegek pedig, melyek a hirdetési bélyegilletékkel bibelődnek, sokkal hasznosabb munkát is végezhetnének a kincstár érdekében, s az állam jelentékeny munkaerőt értékesithetne más irányban.

Az osztrák rendszer a hirlapbélyeget is, meg a hirdetési bélyegilletéket is, nem jövedelmi forrásul gondolta ki, hanem a sajtó szabadabb mozgásának korlátozására. Meg kellene tehát szabaditani a sajtót ettől az utolsó nyügtől is. Az állam lemondhat erről a jövedelemről, mely a kezelő közegek fizetéseinek leszámitásával ugy sem jelentékeny, mig a lapokra nemcsak direct, hanem indirect teher is abból az előbb kifejtett okból, hogy a hirdetési dijak felszámitásánál a hirdető fél nem akarja viselni a bélyegilletéket, hanem azt a kiadóra háritja.

A lapok különben is hajtanak elég hasznot az államnak. Ezreket képvisel minden egyes lapnál a postai expediálásra szolgáló bélyegek fogyasztása, továbbá az élénk levelezésből származó jövedelem, a táviratok dijjai, a hirdetési dijjakról kiállitott számlák és nyugták bélyegei stb. Nyujtson ezek fejében az állam is valami kedvezményt, s szabaditsa meg a sajtót az annyira vexatorius hirdetési bélyegilletéktől.

A képviselőházban ezuttal szép számmal jutottak be hirlapiró képviselők. Elvárhatjuk tőlük, hogy a fent jelzett irányban meg fogják tenni a kezdeményező lépéseket. Nem hiszszük, hogy ennek keresztülvitele komoly ellenzésre találjon a törvenyhozásban, melynek kebelében ez az inditvány már egy izben felmerült, s ha jól emlékezünk, a vidéki lapszerkesztők nehány év előtt tartott congressusa is intézett a hirdetési bélyegilleték eltörlése tárgyában felterjesztést ugy a kormányhoz, mint az országgyüléshez.

KÜLFÖLD.

A Rouvier-cabinet. Párisból irják a „P e s t e r C o r r e s p o n d e n z"-nek: A kamarák uj ülésezéseinek megkezdését általánosan csak november 3-ra várták Rouvier azonban jónak látta azokat — mint tudva van — már 25-ikére összehivni. Rouvier ugyanis a legkevésbé sem félt azon pillanattól, melyben a számos kérdezősködőnek megfelel és választ adott kik égtek a vágytól, hogy magukat a nyilvánosság előtt fontosakká tegyék és a cabinetnek gáncsoskodjanak. Támaszkodva azon valóban szép és be-

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Október 29.)

„Asszonytörténetek."

— Az „A r a d i K ö z l ö n y" eredeti tárczája. —

Egy csinos kiállitásu, érdekes kis könyvet kaptunk tegnap, a fenti czim alatt. Az elegáns kiállitás a „Széchenyi irodalmi intézet"-et dicséri, mig a tartalom egy fiatal kezdő-iró: M e s z l é n y i Antal (TO-NY) élénk ügyes tollát tünteti fel előnyös szinben és reményt ad a haladásra.

Az „Asszonytörténetek" minden aradi könyvkereskedésben és a kiadó intézetnél kapható.

Ez a még sehol meg nem jelent mutatvány, eléggé ajánlatossá teszi a kötetet.

Férj a fürdőben.

Megrongált egészségének helyreállitása czéljából Szuszi Gabi ur fürdőbe utazott. — Kicsi feleségét egy jámbor anyós védszárnyaira bizta, szigoruan meghagyván nekik, hogy távollétében minél többször irjanak neki levelet a fürdőbe, hadd legyenek legalább a levelek vigasztalói a távollét okozta borus perczekben.

Az aranyos feleség szent fogadást tett Szuszi urnak, hogy minden áldott nap tele ir egy nagy levélpapirost, hogy az ő drága „burkusát" — mint a hogy nevezni szokta, tudósitsa a történtek felől. Sőt ha a szükség kivánni fogja, többet is ir.

Eme biztatás után nyugodt lélekkel utazott el.

A legelső állomásról ő irt levelet, egy émelygős szerelmi vallomással telitett levelet, mely ezelőtt husz évvel becsületére vált volna . . . Es ebben a levélben ismét kérte Zsuzsikát, kezdene a levélirásba, hogy mire ő a kiszemelt fürdőhelyre érkezik, egyidejüleg az első levél is megérkezzék oda.

Zsuzsika szentnek tartotta férje szavát, nyomban toll, tenta, papiros után nyult s megirta az első levelet, nyomban utána egy másikat, harmadikat, negyediket, ötödiket, hatodikat és hetediket. Az elsőt a mai dátummal látta el, a többit egymásután következő napokra keltezte. — Ekként elkészülve, szobaleányának csengetett, megparancsolta neki, hogy a leveleket egymásután adja fel.

A szobasziczus hamiskásan mosolygott frou-frouja alól.

— A nagyságos asszony is elutazik?

— Igen.

— Mikor?

— Holnapután.

A kérdezősködésnek hamar véget vetett Zsuzsika mamája, ki e pillanatban tért haza a városból, hol egész raktárt vásárolt össze a tervezett utazásra. Igen, utazásra, mert a mint megtudta, hogy veje fürdőbe utazik s őket otthon hagyja — bosszura gondolt.

— Phű, de kifáradtam, lihegé, mialatt ledőlt egy pamlagra.

— Megvásároltál mindent az utazásra édes mama?

— Az egész város a kosaramban van, — felelé az anyós, még mindég lihegve. Tiborral is találkoztam. Holnapután este utazunk.

— De mégis . . .

— Mit „de". Hallgass. Tudom miről akarsz beszélni. — Azt akartad ugy-e mondani, hogy férjed véletlenül hazajöhet, vagy megtudja, hogy elutaztál . . . No bizony! Nem érdemel szánalmat az ilyen férj. Ha eltud utazni hat hétre, itt hagyva nejét és anyósát, akkor ne csodálkozzék azon, hogy neje és anyósa bosszura gondol s szintugy cselekednek. — Örülj, örvendezz s ne keseregj. Tibi gavallér ember. Az utiköltségre vajhmi keveset kell költenünk, kitellik a „konyhapénzből" mit a férjed hagyott.

A fiatal leány belátta, hogy anyjának igaza van. Argumentumai után belenyugodott abba, hogy vele s Tiborral — fürdőre utazzék.

Az elutazás napján előállott a kocsi. Hárman foglaltak benne helyet. Az anya gőgösen, mintha sajátja volna az a fényes fogat, a leánya kissé aggodalmas arczkifejezéssel, mig Tibor tulboldogan.

Repült a fogat a vasutra. Pár percznyi idő volt még a vonat elindulásához. Csak egy megkésett vonat beérkezése késleltette elutazásukat. Végre megszólalt a csengetyű, a vonat berobogott az állomásba s az utasok között, kik a cupékból kiszállottak Zsuzsika felismerte — férjét.

Zsuzsika elsápadt, az anyjának elállt a lélekzete, Tibor feltette monokliját, hogy meggyőződjék arról, valjon csakugyan Szuszi urat látja-e, vagy a szellemét.

Ő volt. Testestől lelkestől ő. Kételkedni nem lehetett mert egyenesen Tibor elé rohant s napernyőjével hadonászni kezdett orra előtt.

— Ön egy csábitó fiatal ember.

— Szuszi ur!

— De megcsiptem.

— Engem?

— Igen önt, fiatal ember.

— Nőmet megakarta szöktetni.

— Esküszöm!

— Ne esküdjék. Mert leharapom a — fülét.

— De uram. Ezért . . .

— Még párbajra akar hivni? Csak tessék. Nem fogadom el kihivását.

A mama, ki e párbeszéd alatt visszanyerte higgadtságát, közbelépett.

— De ugyan Gabi, mért támadod meg Tibor urat?

— Ő ártatlan a dologban.

— Nekem jutott eszembe, hogy meglepjünk téged a fürdőben látogatásunkkal.

— Ugyan ugy? — drága anyósom. S önök azzal a vonattal akartak elutazni, mely ellenkező irányba vitte volna önöket?

Erre Zsuzsika közeledett férjéhez.

— Edes „burkus"! ne haragudj. En nem akartam eltavozni hazulról csak a mamát kisértem a vasuthoz, ki Tibi ur birtokának megszemlélése végett akart elutazni.

— Igen, igy van. — Erősité Tibor ur.

— Hazudik, asszonyom! Megczáfolják állitását levelei. Tiz levelet kaptam öntől, egymásután következő dátummal tegnap a legutólsó közülök szeptember 20-án kelt s ma még csak 11-ike van.

Zsuzsika most már megértette, hogy férje miért utazott haza — Az a hóbortos szobaleány a helyett, hogy naponként egyet egymásután következő dátummal adott volna fel, feladta az összes leveleket egyszerre.

Engesztelékeny hangon mondá.

— Bocsáss meg, édes burkusom!

— Bocsáss meg vőm uram! — folytatá az anyós.

— Bocsásson meg Gabi ur — mondá Tibor.

Gabi ur mintha csak Tibor hangját hallotta volna. Oda lépett hozzá s alig hallhatólag mondá:

— Nagy fába vágta fejszéjét, öcsém, uram! — midőn bocsánatot kér. De a bünösnek, ha büneit szánja, jóvá akarja tenni, szivesen bocsátunk meg. — Hajlandó vagyok önnek megbocsátani. De csak egy feltétel alatt, ha megszökteti az — anyósomat.

A milliókért.

[41 Folyt.] (Francziá regény.)

— Az „Aradi Közlöny" számára forditotta: Sz. J. —

Darvil nem sokat figyelt reá, azt gondolva, hogy van elég egymáshoz hasonló kézirat, kivált olyanoknak, kik ugyanazon egy tanitótól nyerték oktatásukat. Azért is a levelet ismét visszatette Baptiste kabátjának zsebébe, bevárva, vajjon mit fog Baptiste vele csinálni.

Epen távozóban volt, midőn inasa belépett, hogy kabátját elhozza.

„Már kivittem az előszobába," viszonzá Darvil, „máskor pedig ne hadd itt, ha takaritasz!"

Baptiste némán meghajtva magát, eltávozott. Megnézte kabátját, és midőn a levelet ott találta még, örvendett magában: „Hála Istennek, Darvil ur nem látta meg a levelemet!"

Darvilnak az nap nem volt még szándékában egykori lakótársa ellen fellépni, de alig hogy egy két utczát haladt, véletlenül Picarddal találkozott, ki a legujabb divatu öltözékben gőgösen elment Darvil mellett anélkül, hogy azt megfigyelte volna. E magatartása és Leroy Alfonz megjegyzései Picard szándékáról Blanche-ra nézve, annyira felbőszitették Darvilt, hogy ez Picardot utján feltartóztatván, röviden kérdé: „Nos uram miként áll a dolog? Elhatározta magát arra, hogy bevallja az igazságot?"

„Hagyjon békével, mi köze önnek az én ügyeimhez?" hebegé Picard.

„Jogom van ezt kérdeni, mint bárki más becsületes embernek, mikor látja, hogy csalásra készülődnek. Tehát mondja meg szándékát!"

„Hisz még nem járt le a határidő, melyet önmaga szabott, még huszonnégy óráig gondolkozhatom, annak elteltével pedig majd megmondom, mint vélekedem," mondá Picard daczosan.

„En pedig azt mondom önnek, hogy nem várok egy órát se többet, türelmem véget ért" viszonzá Darvil szemeit Picardra szegezve, kitől feleletet várt.

„Nem bánom tegyen a mit akar, ha bátorsága van hozzá!" kiáltá Antal és gyors lépésekkel eltávozott.

Emil Taylornéhez sietett és bejelentette magát. Róza, ki Darvilt nagyon kedvelte rögtön bement urnőjéhez, de azon válaszszal érkezett vissza, hogy Taylorné beteges és igy sajnálatára nem fogadhatja. Midőn Darvil azonban Rózának tudtára adá, hogy felette fontos dologban jött, mert máskülömben semmi esetre sem bátorkodott volna alkalmatlankodni, Róza ismét besietett urnőjéhez, Emilt biztositva, hogy Taylorné mindenesetre elfogadja látogatását.

Jenny a pamlagon ült és fejfájásról panaszkodott a belépő Darvilnak, azután pedig gyengéd mosolylyal folytatá: „Tulajdonképen neheztelnem kell önre, mivel multkoriban nem engedett meghivásomnak; valamennyi jó ismerőseim itt voltak, csak ön hiányzott, Darvil ur!"

„Köszönöm nagysádnak, hogy jó ismerősei közé soroz," viszonzá Darvil udvariasan meghajtva magát „a mi szolgálatkészségemet illeti nem reménylem, hogy más valaki megelőzhetne abban, eljöttem volna, de az nap nagyon is roszul éreztem magamat."

„Es azt elhigyjem? Hisz ön elpirul, nem képes ön ugy sem hazudni, sokkal igazabb ön!" kiáltá Jenny barátságos hangon.

„Nos tehát, ki is akarom érdemelni nagysád e dicséretét. Igazán megvallva, azért nem jöttem, mert ugysem nézhettem volna, miként csalják önt, minő csalfa játékot üznek lelkiismeretlen emberek az ön legszentebb érzelmeivel," mondá Darvil szenvedélyes hangon.

„Mit akar evvel mondani, Darvil ur?" kérdé Jenny figyelmesen.

„Hogy Warreux gróf őszinteségében kételkedem, Picard urat pedig nem tartom az ön fiának" mondá Darvil határozottan.

„Tehát ön is" kiáltott fel Taylorné, de csakhamar magához térve, gyorsan hozzá tevé: „Mit tud ön a gróf és ama fiatal emberről, kit Varreux bemutatott mint Taylor Steffen urat?"

Már napok óta tudom, hogy a gróf gazságában jár, de adott becsületszavam megtiltotta eddig, hogy önnel ezt közöljem. Vannak azonban olyan esetek, melyekben az igazság kénytelenit bennünket szószegővé válni és ilyen esetek egyike az öné is, drága asszonyom. Kettő közül kellett választanom, vagy e gazembernek adott szavamat meg nem tartani, vagy pedig ezáltal hallgatva egy gyalázatos csalást előmozditani. E kettő közül az elsőre határoztam el magamat!"

„Es jól is tette Darvil ur; he édes anyja volnék, ön pedig kedves szerető fiam lenne, azt mondanám: Igazad van fiam. Mindent, csak egy szerető anyai szivet nem szabad csalódásba ejteni!" kiáltá Jenny meghatott hangon.

„S most hallja meg, mélyen tisztelt aszszonyom, tudja meg, kogy Varreux gróf, mielőtt lakótársamatf elléptette Taylor György fia neve alatt, engem akart ezen szerepre birni. Hat milliót igért, ha ráállok!"

Emil elhallgatott. Taylorné pedig a művészre növekedő aggodalommal szegzé sze-

ses sikerekre, melyeket a cabinet a Németországgal szemben követett magatartásában az Angliával kötött Suez-conventióban és az ügyesen vitt marokkói kérdésben fentartani tud; támaszkodva továbbá azon férfiasságra, melyet a kormány a Caffarel-ügy gyalázatos és veszedelmes alakultával szemben tanusitott; támaszkodva végül azon tényre, s hogy a budget-ben nagyobb reductiók tétettek, mint igérve volt: Rouvier öntudat- és bizalom teljesen lép a kamarák foruma és a — szélső bal elé. (Mint az időközben érkezett sürgönyökből kitetszik, Rouvier ur tévedett. A szerk.)

A Risztics-párt bomlása. Belgrádból jelentik, hogy ott most is terjesztenek miniszterválsági hireket, de azok kevés hitelt érdemelnek. A liberalisok terjesztik, hogy a radicálisokat megijeszszék, addigra is, mig a király elnöklete alatt tartandó miniszertanács megállapitja a király által kinevezendő 52 képviselő névsorát. Azt hiszik hogy a radicalisok engedni fognak. Mind ezek daczára tény, hogy a válság még nincs megoldva. — Radicális körökből jelentik, hogy a miniszterium visszalépése esetén Marinkovicsot fogják a cabinet alakitással megbizni, a ki miniszterelnök és külügyminiszter lesz, mig a többi tárczák radicalis kezekbe kerülnének.

Oroszok és montenegroiak. A „Grasdanin" felszólitja az oroszokat és nevezetesen a sláv jótékonysági bizottságokat, hogy az éhező montenegróiaknak küldjenek pénzt és gabonát. E lap élesen megtámadja Risztics-et, a ki a bécsi kabinettől való félelmében elűzte az éhség elől Szerbiába menekülő montenegróiakat, ugy hogy osztrák-magyar hivatalnokok voltak az elsők, a kik ama szerencsétleneken segitettek, a miért Nikita fejedelem már köszönetet is nyilvánitott nekik. Oroszországnak egy perczig sem szabad késnie a segitséggel.

„Háboru esetére." A „Daily Chronicle"-ben egy orosz diplomata kijelenti, hogy Olaszország a Franczia ország elleni esetleges segitségért Savoyán és Nizzán kivül még a Franche-Comté egy részét igértette meg magának, ha pedig Oroszország üzenne háborut, az egyesült osztrák-magyar-német sereg a szász király vezénylete alatt védené meg Galicziát. — Egy berlini félhivatalos lap ezeket a leleplezéseket ostoba koholmányoknak nyilvánitja.

A bolgár-ügy. Hiteles forrásból nyert értesülés alapján czafolatot nyernek azon Sophiából terjesztett hirek, mintha Szerbia területén bolgár menekültek gyülekeznének. Hivatalosan meg lőn ugyanis állapitva, hogy sem Bastowanow, kit a bolgár kormány különben nem is keresett — sem a bolgár kormány által körözött Zadkow, sem a Nadjejew testvérek stb. nem tartózkodnak Szerbiában. Egyáltalján elhagyta Szerbiát, már a mult nyár folyamán az a néhány bolgár menekült is, a kik Szerbiában tartózkodtak, mihelyt a kormány megfelelő rendszabályokat foganatositott. Mindezekből nyilvánvaló, hogy a bolgár kormányt ez ügyben tévutra vezettek és csak alaptalanul nyugtalanitották.

LEGUJABB POSTA.

— **A czár és a bolgárok.** Szt.-Pétervárott még semmi hitelest nem tudnak a czár visszautazásáról, de valószinü hogy az uralkodó nemsokára visszatér. Senki sem hiszi, hogy a czár visszatértével a bolgárkérdés egy vagy más irányban eldöntésre kerülne; ellenkezőleg nemcsak a diplomitai, hanem a beavatott orosz körökben is axiomának tekintik azt, hogy Oroszország egyelőre a dolgok folyásának Bulgáriában szabad utat enged, hogy beérje azzal, hog nyiltan és titkos előkészületekkel nehézségeket görditsen a bolgár kormány utjába. A friedrichsruhei találkozások és Franczia országban az utóbbi napok alatt felmerült események csak megerősithették Oroszországot eme szándékában. Szintugy senki sem hisz az orosz török alkudozások komolyságában és biztosra veszik, hogy azok nemsokára stagnálni fognak.

— **A cseh opponálás vége.** Az osztrák kormánynak a Cseszky-club bizalmi férfiaival folytatott tárgyalásai azt eredményezték, hogy a legfelsőbb elhatározáson alapuló amarendelet, mely a középiskolákra vonatkozik, változatlanul érvényben marad s a csehek vezetői azon lesznek, kugy a kormány egy egy administrativ intézkedése miatt támadt agitátiót tőlük telhetőleg mérsékeljék.

meit. Ugy látszott, mintha a vallomások folytatására várakoznék; de mivel egy árva szóval sem emlitette azt, reszkető hangon kérdé:

„Es ez az egész a mit mondani akart, Darvil ur? Ugy tetszik nekem, mintha evvel csak egy nagy, reám nézve felette érdekes történet kezdetén volnánk."

„Azt hiszem, nagyságod, de többel nem szolgálhatok", volt Darvil válasza,

„Hogyan? Vagy azt gondolja, hogy el fogom hinni, miszerint ön, kinek ily ajánlatot tettek — és abban nem is kételkedem — nem tudna többet ez ármányról? kérdé Jenny élénken.

Csak keveset tudok nagyságod, de ha az egeszről is birnék tudomással, többet nem mondhatnék, mivel becsület szavamat továbbá semmi áron nem akarom megsérteni, mondá Darvil.

„Es ha megigérem önnak, ha a legszentebbre, édes anyám boldogult emlékére esküszöm, hogy bizalmával nem fogok visszaélni, hoyy sohasem fogom ama férfit megnezezni, ki engem intett! könyörgött Taylorné összetett kezekkel.

„Mélyen tisztelt asszonyom, nagy fájdalmat okoz nekem", mondá Darvil meghatott hangon. Ha valamikor tiszteltem, becsültem egy nőt, ha valamikor egy nő iránt oly gyengéd érzelmeket tápláltam, minőkkel csak a gyermek édes anyja iránt viseltethetik, ugy bossássa meg őszinteségemet, kegyed vala ez. De becsületszavam szent előttem s ne tegye fel rólam, hogy többet mondjak olyant, miért magam előtt el kellene pirulnom!"

De Darvil ur, képzelje csak érzelmeimet s kinos helyzetemet!" nógatta őt Taylorné, könyes szemekkel tekintve reá.

„Nagyságod éles észszel, őszinte barátokkal és elég eszközökkel rendelkezik arra, hogy netaláni cselszövények ellen védhesse magát. En szivemből óvom önt, s többet ne kivánjon tőlem!" viszonzá Darvil szilárd hangon.

„Ez tehát utolsó szava Darvil ur?" kérdé Jenny.

„Utolsó!" mondá ez.

Az amerikai nő fájdalmasan felsikoltott és szemeit lehunyta s elaléltan hátradőlt. Darvil Emil a legbensőbb részvéttel nézte őt, azután kisietett, hogy Rózát urnője állapota felől tudositsa."

(Folytatása következik.)

TÁVIRATOK.

— **A czeglédi választás.** —

Budapest, okt. 28. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A hatodik biráló bizottság ma öt órai tárgyalás után igazolta Komjáthy czeglédi választását.

— **A zágrábi felirat.** —

Zágráb, oct. 28. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A város ismert felirata a cabinet-irodától ma minden megjegyzés nélkül visszaérkezett.

— **A bulgáriai merénylet.** —

Sophia, október 28. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) A Várnában elfogott egyén (egy montenegrói) kijelenté, hogy az odesszai szláv bizottság küldte, hogy a bolgár fejedelem, Stambulov és Nacsevics ellen merényletet intézzen, melynek végrehajtásáért a bizottság neki 5000 napoleondort és Oroszországban biztos hivatalt igért. A merényletet a szobránje megnyitása napján kellett volna végrehajtani.

NAPTAR.

Október 29. Szombat. Róm. cath. naptár: Narczis pk. Prot. naptár: Narczis. Görög-orosz naptár (október 17.) Ozeás próféta. — Nap kél 6 óra 42 perczkor. Nap nyugszik 4 óra 47 perczkor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Csiky Gergely** koszorus költőnk és városunk diszpolgára a tegnap déli vonattal utazott el Aradról vissza Budapestre.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** Az Aradmegye törvényhatósági bizottságának választott tagjai létszámában történt időközi üresedések betöltése végett a legutóbbi közgyülés által elrendelt pótválasztások tegnap e hó 29-én ejtettek meg és pedig választás volt Gyorokon 2, Szabadhelyen és Ternován pedig egy-egy tagsági helyre. Választattak Gyorokon Frits Béla kir. kincstári erdész és Kövér Béla kir. pénzügyi fogalmazó; Szabadhelyen Ujlaky József kincstári uradalmi ügyész, s Ternován — mint már tegnap is közöltünk, — Sumidszky József silingyiai körjegyző.

— **A kisjenői vadászatok** mint már jeleztük is lapunkban ma érnek véget. Az utóbbi napokban megérkezett Elek Gusztáv ezredes, a hires lövő is Kisjenőre, kit József főherczeg szintén meghivott a vadászatokra. A társaság holnap oszlik széjjel, midőn Fábián László főispán és Ormós alispán is hazatérnek.

— **Népfelkelési hirdetmények.** Négy hatalmas papircsomagot szállitott be tegnap a posta a városháza katona-ügyi osztályába. Meg van hagyva egyenesen a honvédelmi miniszterről, hogy ezeket a csomagokat szigoruan zár alatt kelt tartani mindaddig, mig ki nem üt a haboru és meg nem történik a mozgósitás. A titkos csomagokhoz érkezett egy rendelet is, melyből adjuk a következőket: Az A. és B. alosztályu népfelkelési lajstromok elkészittetvén, megküldettek az összes törvényhatóságokhoz a népfelkelési felés behivók. (Aradnak azonban keves az elküldött 1000 példany, mert az A és B. osztályhoz legalább 4000 példány kell.) Egyuttal elrendelte a honvédelmi miniszter, hogy a községekben állandóan tartozkodó, de ott nem honilletékes népfelkelésre kötelezettek összeirassanak, és ezen összeirások nyilvántartás módjára kezeltessenek ugy, hogy az illetőknek a behivó szemléhez való indulásig a behivójegyek szabályszerüen kézbesithetők legyenek. E lajstromok az illető hatóságoknál személyes felelősség mellett megőrzendők. Ugy szintén a népfelkelési fel-, és behivók az esetleges mozgositásig zár alatt tartandók.

— **A pálinkamérők bejelentése** tegnap ért véget, természetesen csak is azok részéről, a kik már november elsején megkezdik az uj rendszer szerinti pálinkamérést. A déli órakig körülbelül 280 bejelentés történt.

— **Enyhe időre** virradt a tegnapi nap. Ragyogó napsugár üdvözölte az ébredőket s a kellemes levegő sokakat csábitott a sétára. De az ég csak nem tudott derült maradni. Komor szürke őszi felhők tolakodtak elő a láthatárról eltakarva az ég mosolygását. Ilyen borult maradt az idő estig és csillag nélkül borult le az éjszaka.

— **Az aradi árucsarnok** átvétele tegnap délután történt meg. A felülvizsgáló-bizottság tagjai voltak: Hász Sándor elnök, Ring Lajos, Elias Armin, Domány József, Sonnenfeld József igazgatók, Duzsek Ferencz titkár, Halmay Andor épitész. Az átadásnál jelen voltak Ursitz Vilmos és fia épitészek is. A bizottsag teljes megelégedését nyilvánitotta ki az árucsarnok átvételekor az épitőmestereknek. Mindent a tervnek megfelelőleg találtak és csak a két bejáratnál fog két nagy üveges ajtót a bizottság készittetni, hogy a közönséget a léghuzamtól megőrizze. Az árucsarnok ünnepélyes megnyitása nov. 1-én lesz. A bizottság elhatározta, hogy valamelyik aradi fényképészt fel fogja szólitani, hogy nem lenne-e hajlandó az árucsarnok kupolájában egy kisebb fényirdat berendezni. Az igazgatóság ez esetben hajlandó lenne a kupolát átalakitani. Ez nem is lenne egy fényképészre szerencsétlen vállalat, mert az árucsarnok helyisége naponta egyike lesz a leglátogatottabb helyeknek. A többi áruhelyek nagyobb része már kibéreltetett. A ki még bérelni óhajt áruhelyet magának, az igyekezzék vele, mert az áruhelyek kapósak Az árucsarnok légszeszvilágitással lesz világitva.

— **Földes János** aradi kir. törvényszéki vizsgálóbiró szabadságidejét letöltve tegnap hivatalát ismét elfoglalta.

— **Itt az equitatio.** A minden évben Aradra rendelt lovas dandártiszti tanfolyam ezuttal is november 1-jén veszi kezdetét. A tanfolyamra behivott huszártisztek legnagyobb része már meg is érkezett Aradra.

— **Nagy vadászat Zarándban.** Edelsheim Gyulay Lipót báró a jövő hó elején, mint lapunkat értesitik, zarándi birtokaira rándul, hol már megkezdték az előkészületeket ama nagy vadászatokra, melyek a báró itt időzése alkalmával rendeztetni fognak. A vadászatokra nagy és előkelő társaság lesz hivatalos.

— **Gyárosok, iparosok és kereskedők figyelmébe.** Az aradi kereskedelmi es iparkamara ezennel értesiti az érdekelt gyárosok, iparosok- és kereskedőket, miszerint a hazai vasutak, s nevezetesen a magyar északkeleti vasut, a kassa-oderbergi vasut, a magyar nyugoti vasut, az első magyar-gácsországi vasut, a budapest-pécsi, a mohács-pécsi és a pécs-barcsi vasut, nemkülönben a magyar királyi államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár altal 1888-ik évben beszerzendő anyagok és leltári tárgyaknak kimutatásai a kamarához megküldetvén, az érdekeltek által a hivatalos órák alatt betekinthető. Ajánlatok tételére f. évi november hó 30-ik, 31-ik és deczember hó 1-ső napjai tüzettek ki.

— **Ertesités.** Az aradvárosi önkéntes tüzoltókar megalakulása évfordulójának emlékére a ft. minorita-rend templomában f. év október 30-án délelőtt 11 órakor ünnepélyes mise fog tartatni. Mise után a régi városházánál lévő őrtanyán szolgálati érmek osztatnak ki; ugyanaz nap délután két és fél órakor az uj városháza emeleti kis ülestermében tiszti vizsgálat tartatik. Aradon 1887. október 27-én. Az elnökség.

— **Felülvizsgálat.** A pécskai róm. cath. templom felülvizsgálata hétfőn délelőtt fog megtartatni. A miniszterium megbizottja vasárnap érkezik le, hogy a felülvizsgálatnál elnököljön. A templom felszentelése minden valószinüség szerint november 6-ikán történik meg, melyre Németh József püspök is eljön. E napra Aradról is oly nagyszámban készülnek ki Pécskára, hogy a vasuttársaság egy külön vonatot fog rendelkezésre bocsátani.

— **A tegnapi hetivásár** ismét tulnépes volt. A vidékről a behozatal nagy volt. A vevők némileg tartozkodólag viselték magokat, mindenki ugyanis a novemberi országos vásárra tartogatja filléreit.

— **Előléptetés.** Kolovratnik huszár főhadnagy és Zaitsek Károly ezredes állomásparancsnok hadsegéde ugyanily minőségben Pejacsevich Márk gróf országos főhadparancsnok mellé rendeltetett. A mennyire örülünk a jeles fiatal katonatisztet ért kitüntető előléptetésnek, annyira sajnáljuk távozását és bizonyára sajnálja az aradi társadalom, mely a kiváló müveltségü huszárfőhadnagyban egyik legkedveltebb tagját veszti el.

— **Meghivás.** Azon t. urak, kik a kereskedő ifjak társulatának ujjászervezendő dalkörébe tagokul jelentkeztek, valamint azok is, kik folytatólagosan felvétetni óhajtanak, felkéretnek, hogy a f. hó 30-án délutáni 3 órakor a társulat helyiségében tartandó alakuló értekezleten teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Fellegi titkár.

— **Eljegyzés.** Engel Adolf aradi kereskedő a napokban tartotta eljegyzését Steinberger Róza kisasszonynyal.

— **Gyilkosság egy tutajon.** Lapunk egyik közelebbi számában már tettünk említést arról, hogy Paulis mellett egy a Maroson elakadt tutajon egy lippai tutajost agyonszurtak. Megemlitettük azt is, hogy a gyilkost a csendőrség rögtön letartóztatta és átadta a radnai biróságnak, mely e bünügyben a vizsgálatot haladéktalanul meginditotta. A vizsgálat adatai nyomán a gyilkosságról most a következőket irhatjuk: F. hó 20-án több lippai tutajos szállott a Marosra, hogy egy ott elakadt tutajt átvegyenek. Itt ezek a tutajosok rögtön nagy áldomást csaptak és ennek folyamán megittasulva verekedni kezdtek. Volt köztük egy Miloszáv Tódor nevü hetvenkedő legény. Ez egészen fel volt fegyverezve. Zsebében egy töltött pisztoly, balkezében egy éles fejsze, jobbjában egy az övből kihuzott nagy kés. Mert ilyenformán nagyon biztosnak érezte magát, hát nagyon kötekedőleg viselkedett a többi tutajosokkal szemben. Föl és alá járt a verekedők között folytonosan hadonázva az éles késsel. Különösen egy Gyorokán Miksa nevü 23 éves csendestermészetü tutajost fenyegetett folytonosan. Ráfogta a fejszéjét is, majd egyik társától töltényt is kért a pisztolya számára, de ez nem adott neki. Gyorokán pedig azalatt csendesed üldögélt a tutaj egyik sarkában és diót evett. Miloszáv ujra belekötött és most késével fenyegette. Gyorokán erre a parthoz erősitett deszka felé ment, hogy a partra meneküljön de több társai biztatták, hogy ne féljen. Miloszáv mindennek daczára ismételten fenyegette, mire Gyorokán ujból ki akart térni, de ekkor Miloszáv utjat állta és kését reá emelte. Gyorokán egészen fegyvertelen lévén, kezével taszitotta őt el magától, mire a részeg ember megbotlott és leesett. Hirtelen felugrott azonban és Gyorokánra rohanva kését teljes erővel belédöfte. A jobb vállcsucs alatt talált tátongó seb az orvosi vélemény szerint feltétlenül halált hozó volt. A gyilkos látva a sebből omló vért, meg akart szaladni, de többi társai utána rohanva elfogták. Még akkor is forgatta kezében a kést. A csendőrség éppen a baraczkai völgyben portyázott, midőn az esetről értesült és a helyszinén megjelenve a gyilkost letartóztatta. A gyilkos első kihallgatása alkalmával beismerte, hogy Gyorokánra kést emelt, de hogy ölni akart tagadja. Mentségéül teljes részegségét emlegeti.

— **Iskolaszentelés Nagylakon.** Nagylaki levelezőnk irja f. hó 17-ki kelettel. Nagylak város felső népiskoláját (diszes emeletes épület) ma szentelte föl Szeberényi Andor 4 lelkész segédkezése mellett. Az iskolaszéki elnök rendkivüli hatást keltő beszédet tartott, melyben a magyar hazafiság és magyar nyelv mint különböző nemzetiségek egyesitő magasztos eszméje volt ez intézet felállitása és fentartása céljául kijelölve. Az ünnepélyen jelen voltak: Mesko alispán, Szel Akos képviselő, Török főügyész, Kemény kir. tanfelügyelő, ki szintén beszédet tartott, a vidékről számosan s helyből az összes értelmiség és sok gazda is. A diszes épület tisztan községi költségen épült és huszonnyolcz ezer forintba került; hivatása rendkivüli fontos, mert magyar nyelven neveli a vegyes nemzetiségü város serdülő ifjuságát; felállitásának érdeme leginkább Szeberényié. A fölszentelést 100 téritékü bankett követte, hazafias felköszöntésekkel a királyra, hazára, kormányra stb.

— **XIII. Leo pápa jubileumához.** A pápai jubileum központi végrehajtó bizottsága — mint értesülünk, — Zichy Nándor gr., elnöklete alatt október hó 20-án ülést tartott, melyben Markus Gyula, Eszterházy Móricz gróf, Rudnyánszky Ferencz báró, Stockinger János bizottsági tagok vettek részt. Zichy gróf az ülést azon örvendetes jelentéssel nyitotta meg, hogy a magyar zarándoklókat Simor herczeg primás személyesen fogja a pápának bemutatni. Az indulás Rómába november hó 21-én külön gyors vonattal történik. Az utazás és ellátás rendezése a budapesti városi menetjegy-irodának kitünő hirnevü főnökére, Schwimmer Pálra van bizva A különvonathoz kiadandó 30 napig érvényes menettérti jegyek arai az I. osztra 75 frt, a II-ra 50 frt és a III-ra 37 frtot; a Rómában történő 8 napi tartózkodás idejére terjedő teljes ellátás és elszállasolással együtt pedig az I. oszt-ra 145 frt, a II. oszt.-ra 115 frt, és a III. oszt.-ra 95 frtot tesznek. — A zarándoklatba résztvevő vidékiek számára a különvonathoz való csatlakozás végett Budapestig és vissza 50%-nyi dijkedvezmény engedélyeztetik. Előjegyzéseket elfogadnak Való Simon dr. pápai kamarás (Budapest, központi papnövelde), továbbá a budapesti és a vidéken lévő városi menetjegy irodák, hol részletes programmok is dijmentesen kaphatók. Az indulást megelőző napon, azaz november 20-án nagy értekezlet fog tartatni, melyen a végrehajtó-bizottság müködésének eredményét bejelenteni, azonkivül pedig a herczeg-primás által szerkesztet hódolati feliratot közölni fogja. — A zarándoklathoz a „Szent-István és Szent-László társulat küldöttségei is csalatkoznak, mire nézve emlitett társulatoknak az értekezleten jelen volt képviselői, — ugy többek közt Steiner pápai praelatus kötelező nyilatkozatokat is tettek. A zarándoklat különös fényt nyer az által is, hogy Szapáry Géza grófné irásbeli nyilatkozata szerint az országos női bizottság is, valószinüleg az uri bizottsággal együtt fog a zarandoklathoz csatlakozni. Az uri bizottság lehetőség szerint, — a mi önként érthetőleg nem kötelező — magyar diszruhában jelenik meg. A zarándoklatban előreláthatólag legalább 600 személy vesz részt és ebben a catholicus főnemesség is teljes számban lesz képviselve. — Az egészségügyi viszonyok Olaszországban jelenleg ismét oly kedvezők, hogy semminemü aggálynak e tekintetben helye nincs.

— **A puskatus.** A napokban tartóztatta le a csendőrség Bartholf András szemlaki tanyai lakost, a ki sulyos testi sértés büntettét követte el. Karletincz Konrád ugyancsak szemlaki lakos volt az áldozat, ki ellen Bartholf már régóta engesztelhetetlen boszut forralt. A mult héten az utczán találkozott vele és megtámadta. A nála volt puska tusával két oly hatalmas ütést mért Karletincz fejére, hogy az menten összerogyott vértől elboritva A nagy ütéstől ketté törött a fegyver is. Az ügyben a vizsgálat erélyesen meginditatott.

— **Kifogott hulla.** Mojszin József petrási lakos a Marosból egy körülbelül 36—40 éves női hullát fogott ki, melynek kiléte eddig ismeretlen. A hullán az erdélyi román pórnőkéhez hasonló öltözet volt. A vizsgálatot a radnai szolgabiróság vezeti.

— **Az őszinte kis lány.** Szücs Franciska cserméri özvegyasszonynak volt egy Tóth Mari nevü csinos kis szobaleánya. Ő azonban abban a véleményben volt, hogyha felöltözhetik az urnője szép ruháiba, hát még csinosabb lesz. Ezen okból 92 frt 20 kr értékben el is lopott mindenféle ruhanemüt aztán elszökött Borosjenőre. Azonban itt utolérte a nemezis, azaz, hogy a csendőrség. A kis leány egyet gondolt magában és az első vallató szóra kijelenté, hogy: „Őszinte leszek kérem" . . . Aztán őszintén el is mondott mindent. A csendőrség méltányolta ugyan ezt a páratlan őszinteséget, hanem a kis leányt mégis bekisérte.

A glogováczáczi rom. cath. templom felülvizsgálata tegnap délután történt meg. A felülvizsgáló-bizostság tagjai voltak: Petrovits Arzén kir. mérnök, Frank plébános, Niedermayer, Jerger Antal és Vormittag Antal. A felülvizsgáló bizottság teljes megelégedését fejezte ki a templom épitése körül, a mi Ursitz Vilmos és fia jónevü épitésznek diczéretére válik. A templomfelszentelési ünnep a pécskai rom cath. templom felszentelésével egyidejüleg fog megtörténni a jövő hó valamelyik vasárnapján.

— **Holtest az uton.** Az aranyági (rékási járás) határban a napokban egy hullát találtak. Az aranyágiak Joaneszku Tanaszie nevü aggastyánt ismerték föl benne. A dr. Lendl György járási orvos által megejtett boncolás alkalmával kitünt, hogy Joaneszku nem valamely büntény áldozata. Az aggastyán a zord időjárás daczára utra kelt és ut közben valószinüleg kimerült s kiadta lelkét. Testén semmi külnyoma sincs annak, hogy kimulása fájdalmas lett volna.

— **Tolvaj a boltban.** Friedmann H. zimbrói kereskedő észrevette, hogy üzletéből egy idő óta rendszeresen fogy a portéka, annélkül, hogy azt annak a módja szerint vásárolnák. Sokáig nem tudott a tolvajra akadni, mig egyszerre a nála alkalmazott Rákos Pálra fogta a gyanut. Ez eleinte szörnyen tagadott, de midőn fekhelyénél egy csomó sörös üveget és egyéb lopott holmit megtaláltak, bevallotta a bünét. Lopott biz ő mindenfélét és aztán szépen eladogatta. A tolvajt haladéktalanul feljelentették.

— **Az odvasi boltosné.** Szép kis paklin fogták meg özv. Mailänder Lujzát, az odvasi boltosnét. Ő ugyanis azt panaszolta a csendségnek, hogy a boltját ismeretlen gazemberek alaásták és igy behatolva onnan 110 frt értékü bolti czikkeket elhordtak. A csendőrség elinte hallgatott is az asszonyszóra és meginditotta a nyomozást. Ennek folyamán azonban az a gyanu támadt, hogy az odvasi boltosné nagyon ravasz asszonyság és félre akarta vezetni a csendőrséget. Azt sejtik ugyanis, hogy a boltját maga ásatta alá és az allitólag „ellopott" tárgyakat az ő megbizottai Binder Mór és Lajos vitték el egy szomszéd községbe. Az odvasi boltosnénak ugyanis még a ravaszságánál is több az adóssága. A portékát pedig sajnálta a hitelezőktől, mikor azokat olyan szépen ki is lehet játszani. Ebben az ügyben meg is inditottak a vizsgálatot, de a gyanusitottak most még tagadnak.

— **Csemege üzlet az árucsarnokban.** Schenk E. aradi kereskedő az árucsarnokban egy diszes csemege üzletet fog nyitni.

— **A szégyen elől.** Egy 15 éves csinos fiatal leány kereste pénteken halálát a Bega hullámaiban. Pollák Annának hivják a szerencsétlent; vingai illetőségü és szolgálatot keresni jött be Temesvárra. Valószinüleg hamar tévutakra jutott itt a tapasztalatlan fiatal leány és szégyelte magát mostoha fivérétől, ki a belvárosban szabósegéd egy előkelő szabó üzletben. Nagy elhatározottsággal ugrott le reggel 6 órakor a majorkülváros közelében levő püspök-hidról a Begába. Mitruvics János na p számos azonban megsajnálta a szegényt, és megmente a biztos halálától. A leány nem akarja megmondani öngyilkossági kisérletének okát.

— **Iparügyek.** Iparigazolványt nyertek legujabban: Aradon Varga Imre női divat- és rövidáru kereskedésre, özv. Boros Józsefné, szül. Edelmüller Paulina bormérésre, ifj. Werner Mórné szül. Werner Czecilia pálinka- és bor nagykereskedésre, Pick Hermann és Pick Farkas, Pick-testvérek társas czég alait női divat és rövidáru kereskedésre, Krausz Ferencz vegyes kereskedésre, Papp Vilmos, Stern Sarolta üzletvezetése mellett szatócskereskedésre és élesztő készitő iparra, Hermann Hacs Henrik gyümölcs- és hideg ételek eladására, Bettelheim Adolf óra, lámpa és butor kereskedésre, Schön Albert női szabó iparra és Józsa Sándor mészáros-iparra. Aradmegyében: Kerülösön Blaskevits András korcsmaiparra, Bokszegen Szelezsan Moisza hentes iparra, Pankotán Eliás Gergely szegkovácsiparra. Békésmegyében: B-Gyulán Amiló Pál vegyeskereskedésre, Lukacs Petra férjezett Nyikora Sándorné mészkereskedésre, Kohlmann Bálintné, szül. Lotta Anna szatócsüzletre, Békésen Haas Izrael szatócsüzletre, Endrődön Walfisch Márton Wallfisch Dávid üzletvezetése mellett fiók szatócsüzletre, Deutschenschmidt Ferencz vendégiői iparra, Gyoman Fuchs József czipécz iparra, Szarvason Plátsek János szücsiparra. Csanádmegyében: Makón Szilágyi Julianna, férjezett Szabó Józsefné, kávémérési iparra, Bodzási István bőrkereskedésre, szatócsüzletre és csizmadia iparra, Horvath István szatócsüzletre és kerékgyártó iparra; Hunyadmegyében: Petrozsényen Riendenbaum Fülöp vegyeskereskedésre, Körösbányán Lieber János sütőiparra, Ruftya József timár iparra. — Változás egy aradi társas czégben. Hájek és Sütő társar czégből Sütő József kilépvén a czéget ezentul Hajek Antal képviseli. — Üzletbeszüntetések: Aradon Krausz Lipót varógépraktár és olajnyomatu kép bizományi kereskedését, Pick Farkas szatócskereskedését, Aradmegyében Radnán D. Nagy Lajos szatócsüzletét; Békésmegyében: Endrődön Fuchs József czipész-iparát, Békésen Lampel Bernát mészáros iparát beszüntette.

—x— **Nincs többé petroleum robbanás.** Levelezőnk a következőket irja: „Mindenki tudja, mennyi bajt okoztak már az eddig alkalmazásban volt lámpák. Alig van nap, melyen egy vagy más helyen szerencsétlenség ne történne. Itt a lámpa felrobbanása következtében a vagyon megy tönkre, mig másutt akarhányszor emberéletet is követel a jelenleg használatban álló lámpa, melynek primitiv

szerkezeténél az ember és a vagyon egy pillanatig sincs biztonságban. Most azonban egy ép oly czélszerű, mint zsenialis találmánynyal e bajon végleg segitettek, a mennyiben az „univerzális biztonsági lámpa“ (Siemang szabadalma) a petroleum-robbanást teljesen lehetetlenné teszi. Ez uj lámpa hivatva van a régi rendszerű és kivétel nélkül robbanás és tüzveszélyes lámpákat kiküszöbölni, a személy- és vagyonbiztonságot fokozni és a lámpák által történő szerencsétlenségeknek véget vetni. Nem szándékunk e lámpák szerkezetét részletesen leirni, csak azt hangsulyozzuk, hogy azoknal a robbanás veszélye még ha magas helyről leesnek is, ki van zárva. Szerkezetenel fogva még a legolcsóbb petroleum is szagtalanul ég benne és kisebb olajfogyasztás mellett nagyobb világosságot ad. Tisztántartása rendkivül könnyü és az olaj az utolsó cseppig büz nélkül ég ki belőle. A kinek családja jósolta szivén fekszik, az ne türjön más lámpát a házában, mint ilyet, vagy szerezzen magának legalább ily uj csőt, mely minden nagyságban kapható. E lámpák Magyarországi főraktára Budapesten van Zahn J. G. örökösénél Károly-kör-ut 9-ik szám. Az usztriai fóraktár ismét eladók részére Breden. A czégnél van Wollzeile 14-ik szám alatt.“ Kaphatók itt helyben Singer Ede Grünwald Ferencz és Schifferer Alajos urak üzletében.

Hazánk és a főváros.

— **Férjgyilkos asszonyok** Szerémmegyében egy idő óta nehány rejtélyes haláleset keltette fel a hatóságok figyelmét. Többszöri előfordult, hogy a legjobb egészségnek örvendő fiatal házasemberek, hirtelen halállal multak ki. A meginditott vizsgálatok alapján szomoru tények kerülnek napfényre. Be van bizonyitva, hogy az illetők mérgezésnek estek áldozatul és a rettenetes büntényt maguk az asszonyok, a szerencsétlen emberek feleségei követték el. Volt eset, hogy ezek csak azzal a számitással mentek férjhez, hogy férjeiket valahogy láb alól eltegyék és a hagyaték birtokában kényelemben élhessék napjaikat Bingula falvában hét fiatal özvegyet tartóztattak le, kiket az erdeviki kerület törvényszéke előtt fognak kérdőre vonni. A csendőrség továbbá egy öreg asszonyt fogott el, kit szerteszét „baba Rendusa“ név alatt ismertek és ki segédkezet nyujtott a méregkeverésben. A vizsgálatot más falvakban is folytatják.

— **Egy öreg gyermek**. Egy Kutnyák nevü vizvári gazdáról érdekes kis történetet irnak. Nős, családos ember s most tanul beszélni, akár csak a gyermek. Pedig nem született nyomoréknak; csak hat éve felejtette el a beszédet. A dolog ugy esett, hogy akkoriban félig megfagyott, aléltan vitték őt haza s a gondos ápolás visszaadta őt ugyan az életnek, de elvesztette beszélő képességét. Elfelejtett mindent, elölről kelle kezdenie a tanulást. Hat év alatt meg is tanulta a beszédet annyira, hogy meg lehet érteni. De még selypit. Gyermeki módra az r helyett l-et mond, gy-t d-nek ejti. Különben értelmes ember, tud férfi módra gondolkozni s azt mondja, reméli is, hogy egy év mulva már tisztán fog beszélni, addig megtanulja.

— **Rövid hirek**. Szegedvárosa közgyülése egyhangulag elfogadta a magyar államvasutak ottani elhelyezéséhez kötött feltételeket s egyuttal öt tagu küldöttséget választott, mely Baross Gábor miniszternek megvigye a város köszönetét. — Mármaros-Szigeten az Asztalos-emlékoszlop tőkéje javára november 5-én hangversenyt és műkedvelői előadást rendeznek, mely alkalomra Szabó Sándor költőnk irt prologat. — Győrött Radó Kalmán kormánybiztos jelenlétében hétfőn adták át a városnak a vizvédelmi müveket. — Beszterczén a legközelebbi napokban Szász Domokos püspök fogja az uj ref. templomot felszentelni; különböző ünnepélyeket rendeznek s lesz műkedvelői előadás is. — Nagy-Szebenben, Székely Károly ottani lakos, kertjében friss epret talált. Az időjárás zordonsága daczára, a másodtermés egészen kifejlődött, izletes gyümölcsöt adott. A kert tulajdonosa, egy bokréta eprét egyik nagyszebeni lap kiadóhivatalába vitte, a hol a ritkaságot sokan nézték meg. — Lóré mellett az Eggenhofer-féle budapesti czég egy teherhajója, mely több mint ezer métermázsa gabnával volt megrakva, léket kapott és elsülyedt; a gabnából csak keveset birtak megmenteni. — Kecskeméten legközelebb a phatális hirü Pignatelli herczegnő fog vendégszerepelni s azután még több magyar vidéki várost is akar szerencséltetni.

A nagy világ.

— **Kilencz forinton 300 forint** A gödingi hatóság furcsán ragaszkodott a betűhöz. Egy ottani lakostól 235 frt követelés fejében lefoglaltak három rente-kötvényt. Megis tartották az árverést s a három kötvény, az esedékes szelvényekkel együtt kilencz forinton kelt el. Tehát a vevő nemcsak a készpénz értékű szelvényeket kapta olcsóbban, hanem még ráadásul három drb százforintos rentehez is jutott. Ha egy bankázba küldik az értékpapirokat ott teljes értéköket kifizették volna.

— **Hozományok statisticája**. Egy osztrák statisticusnak eredeti ötlete támadt. Hozemány szerint osztályozta Bécsnek valamennyi eladó leányát. Legalább a fiatalabbját. A nagy fáradsággal készült kimutatás igen érdekes; bár eléggé discrét ahhoz, hogy neveket ne közöljön, csak számokat. Az eladó leányokat két korosztályba sorozza: 16—21 és 21—28 évesekre. Az első korosztályban van mintegy hétszáz leány egyenként 50,000 frtnál nagyobb hozománynyal; kétezer leánykának hozománya 10,000—50.000 frt közt váltakozik; ötezer leány kap 1000—10,000 frtot; s végre mintegy tizenháromezer szegény leány hozománya vagy semmi, vagy kevesebb ezer forintnál is. A 21—28 esztendős eladó leányok közül mintegy négyszáznak 50,000 frtnál több a hozománya; ezernégyszáznak 10,000—50.000 frt; vagy négyezernek 1000—10.000 frt hozománya van és mintegy tizennégyezernek vagy 1000 frtnál kevesebb a vagyona, vagy nincs hozománya.

— **Rövid hirek**. A „Great Eastern“ hires óriás hajót legközelebb Liverpoolban 21 ezer font sterlingért adták el. — Philadelphiában az „Alpha“ czimü kőolajtermelő társulat, melynek hat millió forint tőkéje volt, megbukott. — A „Westerland“ postagőzös, melynek elvesztét hirlelték, erős viharok után nagyobb baj nélkül megérkezett Newyorkba. — Zichi Géza Dániában. A grófi müvész jótékonyczélu hangverseny körutjában Kopenhágába érkezett. Ott az előkelő körök a legkitüntetőbb fogadtatásban részesitik. A dán királyné Fredensborgba hivta meg, hol a napokban gyönyörködteté müvészi játékával a fejedelmi családot.

SZINHÁZ.

— october 28.

— **„A bearni leány“** sok derültseget és jóizü kaczajt keltett a mai első előadáson. A közönség csaknem egészen megtöltötte a házat és zajos tapsokkal kisérte a kiválóbb énekszámokat; igy a Bianca első felvonásbeli keringőjét, — (melyet a Pomponio második felvonásbeli comicus kesergő dalával együtt Delin karmester szerzett.) a Jaquette „Huneztságban nincsen párom“ kezdetü és álom dalát stb. Somló né-Vadnay Vilma mint Jaquette a tüzvérü bearni leány egész este központja volt az előadásnak s a szerepének comicusabb helyeit kitünő jó kedélylyel exequalta. Mint baka, általános, kedélyes derültséget keltett megjelenésével. Frank Boriska Biankát játszta, türhetően. Az első walzert csinosan énekelte, bár a dal végén betett érdektelen zenei czifraságok inkább műkedvelői productióknak váltak be, mintsem komoly igényü szinpadon. Kiss Mihály (Perpignac), Németh (Ponponio), Nyilassy (Giraffo), Fenyéri (Kade) a darab általános hatását nagyban emelték, Kulinyival együtt, ki mint herczeg ma a szó szoros értelmében excellált masque-ban és játékban egyaránt. Litzenmayer Poldi (Bettina) igen csinos volt. Czakó (Grabassu) érdemes ily apró szerepekre.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

— **A ki a koldussal durván bánt ei**. Iszprávnyik Romulus magyarádi lakoshoz véletlenül egy szegény koldus vetődött be egy falat alamizsnáért. Iszprávnyik a koldussal durván bánt el és udvarából kiutasitotta. Ezt egy Iszprávnyiknál levő magyarádi lakos látva, feljelentette a községi biránál, a ki Iszprávnyikot azonnal megidéztette a községházához, de Iszprávnyik számba se vette a birói megidézést. Erre két esküdtel jelent meg maga a biró Iszprávnyiknál, ki azonban megtagadta neki személyesen is az engedelmességet és a birót torkon ragadta. A biró erre Iszprávnyikot bilincsre verette és 2 órától 8 óráig zárva tatotta, a mit a tegnapi végtárgyalás alkalmával két esküvel is igazolt. A vizsgálat alkalmával ez a két tanu egy izben oda nyilatkozott, hogy Iszprávnyikot a községi jegyző, Philimon Manz verette volna bilincsre, azonban a tegnapi végtárgyaláson határozottan odamódositották vallomásaikat, hogy nem a községi egyző, hanem a biró verette bilincsekre és igy az öreg községi jegyző Philimon Manó teljesen ártatlanul került a csávába. A községi biró időközben meghalt s igy Iszprávnyikkkal szemben nem teljesen szabályszerü eljárásáért nem vonható felelősségre. A kir. alügyész Philimon Manó községi jegyzőre nézve a hivatalos hatalommal való visszaélés vádját el is ejtette és kérte Iszprávnyik Romulusznak a hivatali közeg bántalmazása miatti megbüntetését. A kir. törvényszék Iszprávnyik Romuluszt 6 havi börtönre itélte.

— **Elkergette a rendőröket**. May János aradi pékmesternél egy pár év előtt dolgozott egy Babos Gyula nevü péksegéd, ki egy este részeg állapotban vetődött haza és May János pékmester udvarában el kezdett garázdálkodni és szitkozódni. May János, hogy elejét vegye a további kellemetlenségnek, midőn Babos egy izben az udvarából az utczára kiment, utána bezárta a kaput és nem akarta többé bebocsátani, Babos Gyula erre még nagyobb utczai botrányt inszenirozott, mire May oda hivatá a szabadságtéren őrködő rendőrt, ki is felszólitotta, hogy csendesedjék, különben bekiséri. Babos különböző illetlen szavakkal illette a rendőrt, mire ez, megkisérlette bekisérését a városházához, de nem birt vele. Segitségére jött Joanovits Sándor rendőr, de ketten sem boldogultak vele, mig a harmadik rendőr Csathó Ignátz meg nem érkezett. Hárman fegyveresen körülvették Babos Gyulát, hogy most már bekisérjék, de ez mind a három rendőrt szétugrasztotta. A rendőrök belátták, hogy nem birnak vele, a közönség pedig egyre-másra kezdett összegyülekezni a jelenetre. Egyikök katonai őrjáratot hozatott. Ezeknek is csak nagy bajjal sikerült a pék segédet bekisérni. Babos Gyulát különben nem bántalmazta egyik rendőr sem. A kir. törvényszék bünügyi osztálya ez ügyben tegnap tartott végtárgyalást. A törvényszék tagjai voltak, elnök: Ottrubay Károly, szavazó birók: Steinitzer Károly, Péczely Elek, jegyző: Simon Akos dr. A kir ügyészséget Madzsar Károly dr. alügyész képviselte. Babos Gyula a végtárgyalás alkalmával töredelmesen bevallott, hogy ittas állapotában követte el az utczai botrányt, a mire az adott alkalmat, hogy segédtársai tudomására adták, hogy gazdája May Janos őt el akarja bocsátani és helyébe egy másik péksegédet már akkor fel is vett, holott ő gazdájának minden parancsát mindenkor készséggel teljesitette. E miatti töprenkedésében itta le magát. A kir. törvényszék meghallgatva a kir. alügyész inditványát Babos Gyulát a csendháboritás miatt 50 frt, a közbiztonsági kihágásért 20 frt pénzbirságra itélte. Babos mivel két napig vizsgálati fogságban volt, a pénzbeli büntetés elengedetetett és szabadlábra helyeztetett.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi kereskedelmi- és iparkamara évi jelentése.

— 1886-ról —

Kereskedelmi- és iparkamaránk jelentése az 1886. évről egy vaskos kötetlen megjelent. Gondos, alaposan tájékoztató munka, mint a hogy ezt már megszoktuk e jelentésektől.

Annak megemlitése után, hogy a jelentés Széchenyi Pál gróf szakminiszternek van ajánlva, közöljük belőle az általános gazdasági helyzetről a következő terjedelmes képet:

Megelőzött évi jelentésünk közzététele óta közgazdaságunk helyzete lényegileg nem változott. Azon általános pangás, mely az 1884. év második felében kezdődött, kerületünkben észlelhető volt tavaly is. S e pangáson kivül a mult év jellegét általában a bizonytalanság és határozatlanság képezte.

A külpolitikai viszonyok csaknem az egész éven át, de különösen annak második felében szerfelett zilálttak voltak. Keleten a válság kitörését egy ideig mindennap lehetett várni. Ennek a feszültségnek hatása mellett a gazdasági élet iránya sem szilárdulhatott meg ugy, hogy ez az egy mozzanat, ha minden egyéb tényező hatása kedvező is, elég lett volna, hogy a termelést megzavarja. Pedig maguk a gazdasági tényezők hasonlóképp folyton kedvezőtlen befolyással birtak.

Az 1885-ik évről szóló jeletésünkben tüzetesen ki van fejtve, hogy e kamara felfogása a világgazdasági helyzetről és annak legujabb alakulásáról miben all. E helyen csupán utalva a mondottakra, konstatálni kivánjuk, hogy e kamara felfogása a tengerentuli versenyről s azzal szemben folytatott közgazdasági politikánkról a mult év által is igazolva lőn és a nyersterminyek ármozgása, valamint általában az egész közgazdaság életműködése annak helyessége mellett bizonyitott.

A mult évi gabonatermés e kamara területén általában nem felelt meg a várakozásoknak, mert annak nagy részében az aratás csak igen középszerüen sikerült. Az időjárás eleinte biztató volt, a majusi fagyok és a később beállott jégverések azonban a reményeket meglehetősen lelohasztották. Legjobbnak bizonyult a termés Békésmegyében és Csanádmegye egyes vidékein.

A repcze is csak gyenge középszerü aratást adott, mely sokkal rosszabb volt az 1885. évinél.

Jobb eredményt szolgáltattak a hüvelyes vetemények, melyek kereslete azonban nem lévén a kinálatnak megfelelő, az árak nem voltak jutalmazók.

A dohány nem sikerült ugy, mint e kedvezőtlen viszonyok között a gazdákra nézve kivánatos volt, a mi reájok annál nagyobb baj, mert a fenn lló egyedáruság mellett a dohánynak biztos kelete lévén, arra, hogy e czikk termelése jövedelmi forrást képezzen, csak jó termésre van szükség.

A szüret szintén csalódásokkal járt a szőllősgazdákra nézve, mert eredménye épp oly kevéssé volt kielégitő, mint később a borüzlet menete.

A gyümölcs termés a májusi fagyok és gyakori esőzés folytán rosszabb volt a megelőző évinél.

Es a tavalyi év annál mostohábbá alakult, mert a termelés oly kedvezőtlen eredményei mellett az értékesitési viszonyok is felette hátrányosak voltak. A gabona termés Eszak-Amerikában minőségileg és menynyiségileg is kitünően sikerült. Hasonlóképp Románia nagyrészében is jó. Németországban szintén teljesen kielégitő volt az aratás. Azon körülmény tehát, hogy Oroszországnak csak középszerü, a rendszerint bevitelre utalt Franczia és Angolországnak pedig gyengébb termése volt, az árakat magasabb szinvonalra állandóan nem emelhette.

De a gabonaüzletben két okból némi javulás az év másoik felében mégis mutatkozott. Az egyik ok abban állott, hogy az orosz gabona ki nem elégitő minősége folytán Olaszországba tetemes kivitelünk volt, melyet a közlekedési vállalatok kedvezmények nyujtása által lényegesen előmozditottak. A lendület második okát, legalább bizonyos mértékben, az képezte, hogy a vámháboru folytán tetemesen kevesebb gabona hozatott be Romániából, mint a megelőző évben. Hivatalos kimutatások szerint ugyanis mig 1885-ben 1.946,719 mm. gabona jött be Romániából, melynek értéke 13 millió forintott meghaladt, addig e behozatal tavaly nem ment többre 348.777 mmázsánál, melynek értéke csak valamivel multa felül a két millió frtot.

De a gabonaforgalomban beállott ezen lendület nem volt sem nagyobb mérvü, sem állandóbb természetü, s az árakat csak néhány hónapra, de akkor is bizonyos ingadozások mellett, tartotta magasb szinvonalon, melyek az év vége felé azután ismét észrevehetőleg hanyatlottak.

Az állatok értékesitése szintén legkevésbé sem volt jónak nevezhető s az árak a megelőzött évekhez képest tetemesen alább szállottak. A lovak kinálata a fennállott határzár miatt nagyobb volt a keresletnél. A szarvasmarha árcsökkenése a mult év alatt a megelőzött évi árnak 30 százalékát tette.

Jobbak voltak ennél a sertéskereskeviszonyai, mert Németországba a mult év folyama alatt nagyobb mennyiségü sertés vitetett ki.

A juhok ára ellenben annyira hanyatlott, hogy a juhtenyésztés vidékünkén már alig fizeti ki magát.

Az állati termények forgalma szintén nem volt előnyös.

Az erdei termékek értékesitését pedig határozottan kedvezőtlennek kell jelezni.

Tekintve ezen egyáltalán nem kedvező termelési és értékesitési viszonyokat, nagyon természetes, hogy az ipar helyzete, mely kerületünkben a nyers termelés állapotával oly szoros összefüggésben van, a mult év alatt szintén nem javulhatott.

A kézmüipar legtöbb ága a mult év folyama alatt is régi bajában sinylődött, mert a gyáriparral folytatandó verseny mind nehezebb lesz azokra nézve.

A kis ipar termékei gyárilag előállitva a külföldről, de különösen Ausztriából, oly menynyiségben és minőségben özönlenek be, s kereskedéseink által most már a legkisebb helyen is oly általánosan hozatnak forgalomba, hogy a kézmüiparosok panaszától e tekintetben bizonyos jogosultságot elvitatni nem lehet.

A kézmüiparosok helyzete ennélfogva kerületünk legnagyobb részében nem is valami irigylésre méltó s azok, hogy megélhessenek, még a vidéki nagyobb városokban is iparuk mellett kénytelenek más kereset hez is folyamodni. Mert például az oly városok iparosai is, a minő Makó, rendes foglalkozásukon kivül, hogy exisztenciájuk biztositva legyen, kénytelenek még mellékesen gazdálkodni is. A kézmüipar ezen sajnos állapotáról tanuskodik mostani jelentésünk azon része, mely az egyes iparágak mult évi üzletmenetéről tüzetes adatokat foglal magában. Mindezen adatokból egyébiránt korántsem következik az, hogy a kézmüipar legtöbb ágából az ügyes, szorgalmas, leleményes és a kor fejlődésének irányát megértő iparos, ha annak szellemében a technika ujabb vivmányait alkalmazni hajlandó és képes, meg ne élhessen, hanem csak az következik, hogy az iparosztály azon átlagos egyénei, akik sem szellemi, sem erkölcsi tulajdonok tekintetében a középszerün felül nem tudnak emelkedni, a mezőgazdaságból élő osztalyok vásárlási képességének hanyatlása és különösen a gyáripar emlitett versenyének folyton erősbödő hatása mellett, a kézmüipar legtöbb ága által mai létszámuknak megfeleló tömegességgel el nem tarthatók.

Világosan következik ábból. hogy a magyar ipar mai nehéz helyzetében legtöbb kézmüiparág fentartásáról és fejlődéséről csak akkor lehet szó, ha az iparosztály körében a szakértelem, az ügyesség és az erkölcsi tulajdonok a helyzet általán ismert nehézségeinek megfelelő mértékben fejlesztetnek ki. Es miután a küzdelmet ezen irányban nem lehet reménytelennek mondani. mivel a gyáriparral biró országok iparosainak legnagyobb része még ma is kézmüiparból tartja fenn magát, az iparoktatásnak és iparosok fegyelmezésének fontosságát nem lehet eléggé hangsulyozni. E részben el kell ismernünk az 1884. évi XVII. törvényczikkbe foglalt ipartörvény kedvező hatását, habár kiemeljük azt, hogy az e törvény rendelkezései értelmében történtek és történendők az iparfenntartás és fejlesztés szempontjából szükséges teendőknek legfeljebb csak biztató kezdeményeit képezik. Az ipartörvény által az ipari oktatás számára megvont határokon belül azonban csak a közel multhoz képest is tagadhatatlanul sok történt s a haladás elismerését e részben kerületünk legtöbb iparos városában ez alkalommal e jelentésünkbe foglaljuk.

Igen örvendetes fejlődésnek indultak különösen az aradi ipariskolák, melyek a város és az ipartestület élén álló férfiak által buzgó és odaadó támogatásban részesülnek.

Azonban nemcsak a kézmüipar legtöbb ágának volt tavaly küzdelmes éve, hanem a kerületbeli gyáriparnak is nehéz tusát kellett a kedvezőtlen viszonyokkal folytatnia. A malomipar nálunk oly szakavatott, előrelátó vezetésnek örvend és oly anyagi erővel rendelkezik, hogy helyét a mult év alatt is derekasan megállhatta, de a helyzet nehézségeit minden irányban szintén kénytelen volt érezni.

A szeszipar küzdelme még nagyobb volt, s habár a szeszgyárak nálunk általában szintén erős kezekben vannak, a termelési és forgalmi viszonyok kedvezőtlen alakulása azonban ez iparágtól már nemcsak folytonos érzékeny áldozatokat követelt, hanem két kisebb gyár azok nyomása alatt a mult évben teljesen összse is roskadt.

A szeszipar helyzete már a mult évben oly válságossá alakult, hogy e kamara julius hó 1-ső napján a kerületében lévő szeszgyárosok és más gyakorlati szakférfiak meghivása mellett beható szaktanácskozmány tartását szükségesnek ismerte fel, s annak eredményeképen tüzetesen indokolt emlékiratot terjesztett fel a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumhoz. Ezen emlékirat veleje e jelentés ipari részében foglaltatik, és arról itt csak annyit jegyzünk meg, hogy felfogását a szesziparosok országszerte helyeselték, s azt később a budapesti kereskedelmi és iparkamara is magáévá tette.

Azóta a szeszipar helyzete még sulyosabbá lőn, s az 1884. évi szeszadó-törvény káros hatása a mi termelésünkre még inkább kitünt. Ezen törvény következtében az osztrák, különösen pedig a gácsországi szeszégetés a magyarral szemben oly kedvező helyzetbe jutott, hogy az utóbbi ma már nem képes vele versenyezni.

A gácsországi szesz napjainkban Nyiregyházáig és Debreczenig is lehatol, s ott könnyü szerrel talál piaczra, sőt az egyes esetekben már Budapeste is szállittatik.

Ily körülmények között nincs kizárva még az sem, hogy legközelebb Aradon és Temesvárott, — a magyar szesztermelés ezen két gyupontján — is fogunk vele találkozni. A magyar szeszipar válsága tehát most már tetőpontját érte el, a elérkezett a tizenkettedik óra, melyben okvetlenül kell valamely mélyreható lényeges intézkedést tenni, ha csak ezen mezőgazdasági szempontból is rendkivül fontos iparágat a végromlásnak nem akarjuk kitenni.

El kell azonban ismernünk azt, hogy ma a kiegyezés után és a külföldi államok folyton elzárkozóbbá váló kereskedelmi politikájával szemben, a hatályos intézkedések gyors megtétele nem könnyü feladat. A gazdasági kiegyezés Ausztriával 10 évre ujból megköttetett: a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló törvény érvénye további tiz esztendőre meghosszabbittatott, és ebben a fogyasztási adók közös szabályozása is bennfoglaltatik. Ha tehát az 1884. évi szeszadó-törvényt érdekeinknek, melyek az osztrák érdekekkel e részben határozott ellentétben vannak, megfelelőleg akarjuk módositani, a vám és kereskedelmi szövetség keretén kivül vagyunk kénytelenek alkudozási tárgyakat keresni, melyekről azonban alig tudhatjuk, hogy azok Ausztria által a fennebbi czelból el fognak-e fogadtatni.

A kiegyezésről szólva meg kell emlékeznünk arról, hogy az annak lényegére vonatkozó javaslatok, a folyó évben már mind törvényerőre emelkedtek, s nemcsak a vám és kereskedelmi törvény, hanem az osztrák-magyar bank szabadalmáról, a 80 milliós adósságról, a közös ügyek költségeihez való hozzájárulás arányáról szóló törvények, valamint a vámnovella is szentesitve lőnek, a mely utóbbinak elfogadhatása után vámtarifánk még határozottabban védvámos jellegü é vált, mint a minő az különben már eddig is volt.

E kamara mult évi jelentésében az elzárkozás kilátásba vett fokozásával szemben élénk aggodalmának adott kifejezést és részletesen kifejtette, hogy a védvámos irány folytatásából miért nem vár semmi jót sem az országra nézve. Sajnos, ezen aggodalma már is kezd beteljesedni. Azon államok ugyanis, melyek kereskedelmi politikája ellen visszatorlás lett volna e tarifa utján részünkről gyakorlandó, még tovább akarnak menni a vámok felemelésével, azon országok pedig, melyekbe eddig szabad kivitelünk volt, minő pl. Svájcz, komoly előkészületeket tesznek arra, hogy az ipari vámok felemelése miatt a nyers terminyek megvámolása utján represszáliákat alkalmazzanak velünk szemben.

Végül azon nyilatkozatok, melyek az osztrák ipari védvámosok köreiből hozzánk eljutnak, világosan bizonyitják azt, hogy e körök, az emelt ipari vámok birtokában állandóan meg akarnak maradni, s hogy azokat korántsem hajlandók kompenzáczionális tárgyaknak, hanem minden áron megóvandó becses vivmányoknak tekinteni. Az tehat, a mit a védvámos irány folytatásának természetes következményei gyanánt állitottunk oda, tudniillik a szerződéses politikára való áttérés megnehezitése és e mellett az eddig meg volt külpiaczok összébbszorulása, ime alig egy év alatt is már-már teljes megvalósulásukkal fenyegetnek bennünket.

Felfogásunk szerint a legujabb autonom vámtarifa tehát külkereskedelmi politikai kilátásainkat semmiben sem javitotta, sőt ezek annak hatása alatt még kedvezőtlenebbekké alakultak. Német és Franczia ország hallani sem akarnak a kereskedelmi szerződésről, sőt a nyers terminyek vámját folyton emelni készülnek.

Olaszországgal érvényben levő kereskedelmi szerződésünk legközelebb lejár s valóban nem sok reményünk lehet annak megujitására, sőt az olaszországi törvényhozás és közvélemény hangulatából azt következtetjük, hogy annak éppen a mult év tapasztalatai szerint esetleg igen becses piaczai is be fognak zárulni előttünk. — Hasonló kilátásaink vannak Szerbiával szemben is. Romániával pedig nyilt háboruban élünk immár egy esztendeje, melynek megszüntetése végett folynak ugyan a tárgyalások, de nagyon kevés kilátással a sikerre. Sőt végül mar Svájcz is megsokalta vámemeléseinket, s az ipari behozatal megakadályozásáért visszatorlást keres ott, a hol bennünket a maga nagyobb mérvü kárositása nélkül érzékenyen sujthat, tudniillik az állat-vámok emelése utján.

Ezelőtt tiz évvel alig képzelhette volna valaki, hogy a józan észnek a mai helyzetben, mint eredményben nyilvánuló aberratiója ily mértékben lehetséges lesz és hogy Közép-Európa első államai be nem látják az ellentétet a közlekedési eszközök nagy áldozatokkal folytatott javitásában nyilvánuló korszellem, a népek egymáshoz közeledő irányzata közt egyfelől és az uralkodó elzárkózási rendszer között másfelől. Es fajdalom, ezen ellentét felidézésében és állandósitásában a mi kereskedelmi politikánknak is nem csekély része volt.

A dolgok ily állása mellett sem nyers termelésünk, sem kivitelre utalt iparágaink kilátásai nem mondhatók kedvezőknek. Mindezek folytán egyre inkább a belföldi piaczra vagyunk utalva. Kétszeres becset kell tehát azon eszközöknek és intézményeknek tulajdonitani, melyek ezen tér intenzivebb kihasználására segédeszközeinkül kinálkoznak. Különösen felemlitést érdemel ez okból azon tény, hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak, melyek a kerületünk nyugati és északkeleti részei között fenálló gazdasági ellentétet kiegyenliteni és igy közöttünk élénk áruforgalmat közvetiteni hivatvák, most már teljese. konszolidálva vannak. Felemlitendő továbbá hogy az aradvárosi kereskedelmi középiskola szerény kezdetből nagy jövővel és fontos hivatással biró kereskedelmi akadémiává nőtte ki magát. Ennek az intézetnek lesz rendeltetése az, hogy képzett, széles látkörrel biró kereskedőket nevelvén, uttöröket biztositson ezen vidék közgazdasága számára.

E mellett azonban hivatása még az is, hogy a gazdaközönség körében, melynek fiatal nemzedéke a mezőgazdasági szakintézet látogatása előtt rendkivül haszonnal látogathatná a kereskedelmi akadémiát, a kereskedelmi és vállalkozási szellemet, mely nélkül a gazda ma már nem képes megállani helyét, hathatósan terjeszsze, és igy a technika ujabb vivmányai mellett, az üzletember leleményességét, pontosságát és szakértelmét is felhasználja versenyképessége érdekében.

Hátra van még óhajainknak kifejezést adni, de ezekre nézve elegendőnek tartjuk ez alkalommal azt, hogy mult évi jelentésünk általános részének befejezésére utalunk, miután a törvényhozás külső- és belpolitikai nagy kérdésekkel, s az Ausztriával ujabb tiz évre kötendő gazdasági kiegyezés javaslatainak behető tárgyalásával levén elfoglalva, a mezőgazdaságot és kereskedelmet közvetlenül érintő törvények hozatalára reá nem ért és igy a mult évi kamarai jelentésben szorgalmazott ez irányu törvények közgazdaságunk még mindig fontos követelményét képezik.

Ezen kivánságok kapcsában még csak azon egy óhajnak adunk kifejezést, hogy a vidéki városok házbéradó mentességének időtartama meghosszabbittassék. E kamara hosszabb felterjesztésében kifejtette ezen kérelem jogosultságát ugy közgazdasági, mint társadalmi szempontból és azt a képviselőházhoz is felküldte. Ezen magas testület kérvényi bizottsága méltányolván a felterjesztés indokait, azt ajánlotta, hogy az lehető figyelembevétel végett a pénzügyminiszteriumhoz tétessék át. Azóta az aradi kamara ebbeli kérelmét a legtöbb hazai kereskedelmi és iparkamara is támogatta, jelül annak, hogy az kétségtelen fontossággal bir. Nem zárhatjuk be e jelenté-

sünket anélkül, hogy a kamara többször emlitett kérelmének a közgazdasági miniszterium részéről leendő támogatásáért ez alkalommal is ne folyamodjunk.

Hivatalos piaczi árak Aradon.

— Október 28 —

1. **Gabnanemüek:** tiszta buza legnehezebb 6 frt 30 kr közép 6 frt 20 kr, kétszeres legnehezebb 6 frt — kr, közép 5 frt — krajczár, rozs legnehezebb 4 frt 90 kr, közép 4 frt 90 kr, árpa legnehezebb 5 frt — kr közép 4 frt 80 kr, zab legnehezebb 4 frt 80 kr, közép 4 frt 70 kr, retek-repcze legnehezebb — frt — kr, kukoricza 4 frt — kr. 100 kilónként.

2. **Liszt:** legfinomabb 0-ás 17 frt 80 kr, legfinomabb I. 15 frt 40 kr, zsemlye 14 frt 40 kr, fehér kenyér 13 fr 60 kr, fekete kenyér 10 frt 50 kr, rozs 12 frt 80 kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 17 frt 80 kr. Arpakása 16 frt — kr mmkint.

3. **Hüvelyesek:** borsó 17 frt 50 kr, bab 10 frt 80 kr, lencse 18 frt 20 kr, köleskása 11 frt 60 kr, burgonya 4 frt 80 mmkint.

4. **Széna:** 1. kötött legjobb 4 frt 80 kr, középszerü 4 frt 50 kr, kötetlen: legjobb 4 frt 50 középszerü 4 frt — kr egy mmázsa.

5. **Kötött vagy ágyi szalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr egy mmázsa.

6. **Takarmányszalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr, egy mmázsa.

7. **Alomszalma:** legjobb 1 frt 20 kr, középszerü 1 frt — kr, egy mmázsa.

8. **Fa:** bükk 3 frt 15 kr, cser 3 frt 15 kr, szilfa 3 frt 10 kr, fenyő 2 frt 50 kr. egy köbm.

9. **Hus:** marha 52 kr, borju 72 kr, disznó 48 kr, juh 32 kr; disznózsir 60 kr, szalonna 52 kr, vaj 1 frt 20., olvasztott vaj — frt — kr. egy kilo.

10. **Vegyesek:** Borszesz 36 kr, tej 10 kr. fehér ó bor 30 kr, fehér uj bor 22 kr, vörös ó bor 80 kr, vörös uj bor 6 kr, ecet 6 kr, pálinka (szilva) 40 kr, sör 28 kr egy liter.

11. **Zöldség:** Kel (Kohl) 16 kr, kalarábi (Kholerabi) 12 kr, veres vagy czéklarépa 10 kr, sárga- vagy murokrépa 14 kr, vereshagáma 12 kr, fokhagyma 20 kr, czeller 16 kr, petrezselyem 14 kr, pastinák 14 kr, leveles-zöldség (Suppengrünes) — kr, tojás darabja 2 kr, bors 1 frt 60 kr, paprika 1 frt 20 kr kilogrammonként, paradicsom — kr, saláta, — kr., 100 ugorka — kr.

Vegyes közlemények.

Szeszüzlet.

(Október 28.)

(B.) Készáru nagyban 25.75, kicsinyben 26.25, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatőzsde.

(Október 28.)

Jó kinálat, élénk vételkedv, 20.000 mm. jött forgalomba és 2½—5 krral magasabb áron adatott el. Buza őszre 7.17—7.18, buza tavaszra 7 31—7.32, zab őszre 5.30—5.32, zab tavaszra 5.66—5.67, kukoricza tavaszra 5.70—5.71, káposzta-repcze 10.85—10.95.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. év október hó 28-án.

Magyar aranyjáradék 6 sz	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	99 90
Magyar papirjáradék 5 sz.	86.50
Magyar vasuti kölcsön	149 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	97 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.—
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104 —
Temes-bánáti földtehermentesitési köt.zár.	104.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	99.2₅
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	123.—
Osztrák járadék papirban	81.25
Osztrák járadék ezüstben	82.4⁰
Osztrák járadék aranyban	111.75
1860-iki osztrák államsorsjegy	135.—
Osztrák-magyar bankrészvény	883.—
Magyar hitelbankrészvény	286 75
Osztrák hitelintézeti részvény	281.50
Ezüst	—.—
Ös. és kir. arany	5.90
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.91
Német birodalmi márka	61.40
London	125.20
20 markos arany	12.20

IDEGENEK NÉVSORA.

(Október 28.)

Fehérkereszt-szálló. Kotz N., mérnök, Szt.-Keresztur. Hohenloje P., hadnagy, Bpest. Turek N., hivatalnok, Borosjenő. Meyzi V., keresk., Pozsony. Gombó N., keresk., Temesvár. Knapp H., keresk., Nyitra. Hantzendorf N., Goldner N., Karl M., Opelesz E., utazók, Bécs. Fröhlich B. Hekel J., utaz k, Bpest. Lövy V., utazó, Prága.

Nádor-szálló. Bagó János, birt., Battonya. Balta Lajos, birt., Dombegyháza. Püchler Gyula. mérnök, Radna. Scherer János, gyógyszerész, Uj-Szt.-Anna. Zimmerman Jó sef, tanitó Borossebes. Mihály János, hivatalnok, Broos. Balogh N., főhadnagy, Kikinda Tasnóczy N., hadnagy, Temesvár. Paikert Henrik, hadnagy, Uj-Pécs. Mihajlovits N., hadnagy, Temesvár. Roth Sándor, maganzó, Radna. Löbl Márton, keresk., N.-Várad. Kuttn Herman, keresk., Temesvár. Klein Mór, keresk., B.-Csaba. Buchman E., fényképész, Troppau. Klein Adolf, bérlő, Glogovácz.

Aranyoroszlán-szálló. Balogh N., földész Kis-Iratos.

Vaspálya-szálló Kovács Ferencz, kovácsmester, Kecskemét. Vuránits N., Versecz.

Arad városi szinház.

Folyó szám 24. 1. kisbérlet 24-dik sz

Szombat, 1887. október hó 28-án:

A bearni leány.

Operette 3 felvonásban. Irták: Leterrier és Vanloo. Zenéjét szerzette: André Messager. (Karnagy: Delin Henrik. Rendező: Krecsányi Ignácz.)

Személyek:

A pármai herczeg	— — — —	Kulinyi Márton.
Bianka grófnő, unokahuga	— —	Frank Boriska.
Pomponio, nagykamarás	— —	Németh János.
Grabassu, franczia pol ár	— —	Czakó Vilmos.
Jaquette, leánya	— — — —	S.-Vadnay Vilma.
Perpignac kapitány, cascognei nemes	— — — — — —	Kiss Mihály.
Kade, perpignac csatlósa	— —	Fenyéry Mór.
Giraffo, rendőr	— — — —	Nyilasi Mátyás.
Bettina, Bianka grófnő szobaleánya		Litzenmayer L.
Tiszt	— — — — — —	Kassay Győző.
Carlo)	— —	Marossy Jozefin.
Luidgi, } zenészek	— —	Esztergomi Anna.
Paolo, }	— —	Tóth Berta.
Onorio)	— —	Fürst Berta.

Kezdete 7, vége 9½ órakor.

Közlekedés.

A vonat

	ind.	Aradról	érk.	Aradra
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	6.28
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg.	5.45
„ „	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	8.42
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	7.38
„ személyvonat	regg.	6.—	d. e.	11.39
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9.27
„ „	d. u.	5.48	este	8.17
Borossebesi vonat	regg.	6.25	regg.	8.38
„ „	d. u.	4.25	este	7.18
szegedi személyvonat	regg.	4.38	regg.	8.15
„ „	d. u.	2.56	d. u.	7.50

Felelős szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁPRÁD.

Hirdetések.

Egy teljesen megbizható egyén nálam

mint felügyelő

hordódongák készitésénél

alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok czimzendők

SEIDNER BERNÁT,

BERZOVA. 751 3—3

557—1887. sz. 7 57—1.1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagylaki királyi járásbiróság 3424. és 2482—1887. számu végzése által Molnár József kértére, ugy Manheim Eduard és Farkas József és neje felperesek javára **Dobsa Ferencz** alperes ellen 280, 253 és 146 forint tőke 1-sőtől, ennek 1887. évi május 21. napjától számitandó 6 száz. kamatai és eddig összesen 49 frt 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielég. végrehajtás alkalmával biróilag 4. tsz. a. lefoglalt és 550 frtra becsült 22 hold kukoricza-termésből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a nagylaki kir. járásbirósági 3474—1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis **Kövegyen**, alperes bérletén leendő eszközlésére **1887. évi október 31. napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Nagylak, 1887. évi october hó 21. napján

Krizsán Fülöp,
királyi birósági végrehajtó.

Hirdetmény.

Hivatkozva a f. é. aug. 11. 7894. sz. a. az Olaszországban fellépett ázsiai cholera behurczolásának megakadályozása tárgyában közzé tett hirdetményre, annak 1-ső pontjában a Sziciliából és Calabriából érkező utasok bejelentésére vonatkozó kötelezettség — a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium folyó évi 53101—VIII a. sz. a. kelt körrendelete alapján — a Málta szigetéről érkező utasokra is kiterjesztetik.

Urbányi,
főkapitány.

Magyar iparczikk!

Mig eddig még a pótkávét is a külföldről vettük, most az elismert jóságu

Lenck-kávéban

oly kitünő **hazai** gyártmányunk van, melynek kasználata máris általános **divattá** vált.

Lenck-kávé

kapható minden jobb kereskedesben s a hol a készlet elfogyott volna, a t. közönség **követelje** mint **hazai** gyártmányt,

A t. elárusitó urak forduljanak **Lenck S.** pótkávé-gyárához **Sopronba,** honnét **mintákat** rögtön, **ingyen** és **bérmentve** kapnak s igy **rizikó nélkül** győződhetnek meg a felől, hogy a 747 2—8

Lenck-kávé

a legjobb eddig ismert pótkávé.

833—1887. 103. v. 3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város tulajdonához tartozó simándi-uti korcsmaépület anyagának eladása iránt f. évi *november 2-ik napján d. e. 10 órakor* a városház földszinti termében árverést fog a gazdasági szék tartani.

Legtöbbet igérő köteles lesz a vételárt azonnal lefizetni és az épület anyagait a tanács jóváhagyásától számitott 8 nap alatt elhordatni.

Arad város gazdaság székének október 18-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző.

Alkalmi vásárlások! Őszi és téli idényre!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legujabb áruczikekkel dusan ellátam

kézmü-, rövid-, norinbergi-, fehérnemü-áru

és

gyermekjáték-üzletemet.

Leszállitott árak, mesés olcsóság és a czikkek finomsága felülmulhatatlanok.

Egy vég vászon, 30 rőf, 4.50, 5.50, 6.—, 7.—, 8, 10, 15 forintig.
Chiffon 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frtig.
Különféle vásznak rőfe 12, 14, 16, 18, 20, 25, krajczár.
Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég, 30 rőf 5, 6 7, 8, 9 forint.
Különféle oxford zephir 18, 20, 22, 25, 30 kr.
Kartonok, legujabbak 16, 18, 20, 22, 25 kr.
Szines mosó barketok 16, 20, 22, 25, 27, 30, 36 krig.
Koczkázott és szines szövetek 16, 18, 20, 25 kr.
Creppek, beegek, casmirok, loden, dupla széles, minden szinben 30, 35, 40. 50, 60, 70 kr.
Fekete lüszterek 20, 22, 25, 30, 40, 50.
Fekete ternok, kasmir és crepp, dupla széles 55, 60, 70 80, 90, 1.—, 1.50-ig.
Vattmoll, flanell és loden kelmék 30, 40, 60, 70, 80 krig.
Törülközök 16, 18, 20, 25 kr.
Asztalkendők és pohártörülők 20, 22, 25, 30 kr.
Asztalteritők, szinesek 34, 60, 1.—, 1.20, 1.50 2 forint.
Asztalteritők és asztalkendők 6 személyre 3.50, 4.—; 12 személyre 6, 7, 8 frt.
Csipke és juttefüggönyök 20, 22, 25, 30, 40 kr.
Zsebkendők, fehér és szines, 6 drb 40, 50, 80, 1.—, 3 frtig.
Női- és gyermekczipők csodás olcsó árban.
Gyermekkocsik 5.50, 6.50, 750, 8.50.
Esőernyők 90 kr., 1., 1.20, 1.50, 2, 3, 4, 5 frtig.
Finom chiffon, oxford és kretoningek 90, 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2 frt.
Dolgozó-ingek 65, 70, 80, 90 kr.
Férfi lábravalók vászonból 60, 70, 80, 90 kr.
Finom női ingek 65, 75, 85, 90, 1.20, 1.50.
Fehér és szines alsó-szoknyák 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
Mellfüzők 60, 65, 70, 80, 90, 1.20, 1.50.
Gyermekingek 60, 70, 80, 90, 1.—.
Nyakkendők, 14, 18, 20, 25, 30, 40, 50 kr.
Fin. női hálócorsettek 70, 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
Harisnyák nők, férfiak és gyermekek számára 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30 kr.
Gallérok 16, 18, 20 kr.
Manchetták 25, 30, 35 kr.
Munkás-sapkák 25, 30, 40 kr.
Gyermek és férfi nemezkalapok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 3 frtig.
Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1.20, 1 50, 10-ig.
Kézi kosarak 25, 30, 40, 60, 80, 1.—, 1.50.
Czérna, selyem és glacekeztyük minden szinben.
Gyermekruhák, fiuk és leánykák részére.
Szőnyegek, paplanok, pokróczok.
Gépész-öltönyök, gyermek- és női kötők.
Mindennemü selyemkendők, szabókellék, szallagok, rüschek, virágok, gombok, czérnák, pamutok, pénzes-, dohány- és szivartárczák, asztal- és tollkések, kanalak, fog-, haj- és ruhakefék, uj tajtpipák és szipkák, illatszerek, albumok, iskola-tásskák, poharak, csemegés-tányérok, vajtartók.

Trikó ingek és nadrágok nők-, férfiak- és gyermek részére 40, 50, 60, 80, 1.20, 1.50, 3 forintig.

Női trikó derekak minden szinben és nagyságban 1.20, 1.30, 1.50, 180, 2—2.50, 3 forintig.

Sirkoszoruk minden árban.

Ezeken kivül felhivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállitási bazáromra,

mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállitva.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem:

KILÉNYI ADOLF, Arad,

főtér, Arena-épület, „a kék golyóhoz." 703—8.8

Póstai megrendelések pontosan teljesittetnek. Csomagolás ingyen.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1884. évi okt. 7-ikén tartott árverés alkalmával árverés alá került tárgyak eladásából a következő felesleg összegek kezeltetnek még a városi pénztárban u. m.:

szám	összeg frt	kr	szám	összeg frt	kr	szám	összeg frt	kr	szám	összeg frt	kr
16711	—	51	6108	—	55	3678	—	20	5694	—	20
18433	—	6	6340	—	36	3878	—	25	5699	—	10
19436	—	1	6341	—	30	3888	—	45	6003	—	10
19627	—	3	6485	—	22	4209	—	60	6055	—	15
19984	—	73	6489	—	30	4615	—	15	6207	—	35
1217	—	14	6688	—	67	4627	—	45	6315	—	25
1954	—	20	6733	—	48	4726	—	25	6355	—	45
1967	—	30	6775	—	20	4739	—	14	6365	—	30
2411	—	19	6992	—	26	4987	—	9	6373	—	19
2898	—	4	7205	—	7	5030	—	25	6392	—	10
2956	—	34	9924	1	43	5049	—	19	6430	—	20
3828	—	39	16335	—	5	5116	—	14	6644	—	45
4631	—	6	17350	—	5	3195	—	10	6708	—	29
8402	—	18	18480	—	25	5243	—	40	6729	—	60
4897	—	22	19887	—	8	5265	—	25	6774	—	10
4926	3	45	1317	—	14	5269	—	35	6778	—	20
4939	—	24	1407	—	45	5295	—	9	6856	—	5
5666	—	31	1707	—	10	5331	—	10	6966	—	10
5302	—	14	2596	—	30	5437	—	35	7174	1	05
5443	—	41	2646	—	19	5449	—	19	7181	—	35
5587	—	17	2797	—	20	5456	—	64	7236	—	26
5837	—	44	2708	—	20	5506	—	12	7247	—	20
6038	—	26	2998	—	20	5566	—	20			
6039	—	17	3245	—	45	5595	—	20			
6084	—	19	3247	—	5	5636	—	03			

Miről az érdekeltek azzal értesittetnek, miszerint mindazok, kik a fennebb felsorolt feleslegekre igényt tartanak, 1887. évi november hó 25-ig a zálogjegygyel alólirott hivatalnál az összeg felvétele czéljából jelentkezzenek; mert a kitett határidő elteltével a fennmaradó összeg a városi ipariskolai alap javára fog fordi tatni.

Urbányi,
főkapitany.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885. évi XXIII. t.-cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nm. földmivelés,- ipar- és kereskedelmi és a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg mult évi deczember hó 31-én 45689. sz. a. kibocsátott általános rendelet 87. §-a alapján felszólitom az Arad sz. kir. város területén fennálló vizi-müvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt ha ezt eddig nem teljesitették volna, 1887. évi **november 15. napjáig** nálam irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt, hogy vizi-müveik 1886. évi január hó 1-je óta háboritlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsnak találtatak.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizi munkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözés, lecsapolási, ármentesitési, iparvállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra egyaránt érvényes

A kik jogositványukat iga olni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitüzött határidőben nem jelentkeznek, azoknak vizmüvei az idézett törvény 191. §. értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vizmüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §§. lesznek alkalmazandók.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.